SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 4. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 6, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го СІЧНЯ 1990 Ч. 4. РІК XCVII.

„Святий вечір... Хто з нас не згадає, Як було колись у наші дні"

ЛЬВІВСЬКІ ДИСИДЕНТИ БУДУТЬ КАНДИДУВАТИ

Львів (ЗП УГС). — У суботу, 23-го грудня 1989 року, на виробничому об'єднанні ім. Леніна відбулася конференція для висування кандидатів у народні депутати республіки. Об'єднання належить до Залізничного виборчого округу. Делегати конференції — їх було 535 — майже одноголосно обрали Михайла Гориня, хоча серед його суперників був головний інженер ВО ім. Леніна. М. Горинь обрано кандидатом у депутати також у багатьох інших трудових колективах.

З демократичного бльоку, куди входить НРУП, „Меморіял", Товариство Української Мови тощо, кандидатами в народні депутати обрано також: Вячеслава Чорновола — так само від багатьох колективів; Богдана Гориня — в Жидачівському районі (5 висувань) і у Львові (5 висувань): завод Сільмаш, телеапаратури ім. 50-річчя Жовтня, лісо-технічний інститут трамвайно-тролейбусне депо тощо; Степана Хмару — від шахтарів Червонограду; Ярослава Кендзьора — в Сокальському районі (до речі, він — суперник секретаря Львівського обкому партії Погребняка); Ірину Калинець — Роздольський комбінат у Миколаївському окрузі; Івана Драча — на шістьох підприємствах Львова; Івана Геля, Левка Лук'яненка; Олеся Шевченка — в двох округах Києва; Ларису Скорик — у Києві, В.С. Білецького (заступника голови Товариства Української мови в Донецькому); Григорія Гребенюка, колишнього голову Донецької філії УГС) та багатьох інших.

Партійна преса намагається не повідомляти про висування кандидатів від демократичного бльоку, не бажаючи робити рекляму своїм суперникам.

„Ню Йорк Таймс" передає думки о. Р. Мірчука

Ню Йорк. — „Де зміни в СССР резонують голосно" під таким заголовком 2-го січня була надрукована стаття Вейна Кінга у щоденнику „Ню Йорк Таймс".

Це своєрідне інтерв'ю з парохом української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі о. Романом Мірчуком, який висловив свої міркування на рахунок леґалізації УКЦеркви в Україні: „Так як Польська Католицька Церква є об'єднуючою силою для поляків, Католицька Церква в Ірляндії для ірляндців, так і УКЦерква повинна стати тою рушійною силою для українців, силою яка допоможе зберегти націю".

Стаття В. Кінга присвячена українській громаді Джерзі Ситі, яка є одною з найстарших, два роки тому парохія святкувала своє сторіччя. Автор розповідає про церкву свв. Петра і Павла, про її численних парохіян, які висилають святкові дарунки дітям Чорнобиля, які зберігають рідну мову і традиції. Парохіяни організували та фінансували закуп та пересилку компюторів в Україну, а впродовж останнього місяця їм вдалося влаштувати передавання радіопрограми з Бельгії в Україну.

У статті о. Мірчук висловив побоювання, що леґалізація УКЦеркви не перейде безболісно: „Від того часу, як ми втратили державу, як ви пізнаєте українців? Тільки приналежністю до Української Церкви". Але о. Мірчук хоча й говорив як незаляканий український патріот, не проявив великого оптимізму, підкреслюючи страх М. Горбачова перед усамостійненням України: „Якщо Україна відірветься, Совєтському Союзу прийде кінець. Про це говорив ще Ленін у 1917 році".

Петро Андрусів.

У святий вечір

Святий вечір... Хто з нас не згадає.

Як було колись у наші дні:

Кому перша зірка не засяє

В рідній хаті, у малім вікні?

Хто не бачить наче на картині:

Батька, матір і братів, сестер,

Не спитає: як у них там нині? ...

М. Плавюк переслав новорічні побажання президентові Дж. Бушові

Філядельфія (УІБ). — У п'ятницю, 29-го грудня 1989 року, з Дому УНР у Філядельфії, була переслана за підписом Миколи Плавюка, Президента УНР в екзилі, ґратуляційна телеграма Президентові Джорджові Бушові за його успішні виходи на різних відтинках в першому році його президентської каденції.

Рівночасно з ґратуляціями було доведено до уваги Президента ЗСА становище Державного Центру УНР до подій в Центральній і Східній Европі.

М. Плавюк заявив: „Ми радіємо, що народи сателітних країн СССР, всупереч брежнєвській доктрині, започаткували процес демократизації їх політичного життя і приступили до розбудови вільної економічної системи. Ми висловлюємо глибоке признання Вам і Урядові ЗСА за підтримку тих процесів демократизації... Ми переконані, що існуючі тоталітарні комуністичні імперії внедовзі будуть замінені вільними демократичними державами поневолених народів... Трагічні події в Румунії тривожать український нарід, бо вони ілюструють що стається, коли тоталітарні уряди діють проти волі власних народів".

В дальшому Президент УНР в екзилі ствердив:

„Українська Народна Республіка була першою жертвою совєтського імперіялізму, поневолена ним від 1921 року. Одначе український нарід ніколи не припинив змагань за відновлення незалежного, демократичного ладу в Україні. Змаг до тої мети замітно зріс в силу в Україні в останніх роках, на що мали вплив також історичної ваги зміни в сателітних країнах. Ми передбачуємо, що надходячі роки будуть критичними і рішальними для майбутнього багатьох народів, насильно включених в совєтську федерацію".

Окрему частину телеграми присвячено сучасній політиці ЗСА у відношенні до СССР.

„Тому ми доводимо до Вашого відома глибоке затривоження українського народу сучасною політикою ЗСА у відношенні до СССР. Хоч український нарід і підтримує пороблені заходи, щоб усунути загрозу війни між Сходом і Заходом, одначе він глибоко затривожений тим, що ЗСА і інші західні країни піддержують заходи М. Горбачова зберегти совєтську імперію з її сучасними кордонами. Ця політика суперечить бажанням українського народу і інших поневолених народів СССР здобути державну суверенність. Ми вважаємо що вона суперечить фундаментальним принципам демократії, в згоді з якими всі народи мають право вирішувати своє політичне майбутнє". Замість тої політики, М. Плавюк пише:

(Закінчення на стор. 5-ій)

КАРДИНАЛ ВІЛЛЄБРАНДС ОЧОЛИТЬ ВАТИКАНСЬКУ ДЕЛЕҐАЦІЮ ДО МОСКВИ

Рим, Італія. — Зустріч на високому рівні між делеґаціями Ватикану і Російської Православної Церкви відбудеться в Москві від 13-го до 17-го січня і справа повної леґалізації Української Католицької Церкви буде головним предметом нарад.

Вичерпну інформацію в цій справі подало офіційне ватиканське радіо, підкреслюючи, що більшу делеґацію Апостольської Столиці очолюватиме на переговорах кардинал Йоганнес Віллєбрандс, голова ватиканської конґреґації для християнської єдности і його евентуальний наступник архиєпископ Едвард Касседі.

Зустрічі і розмови на тему леґалізації УКЦеркви мали відбутися ще в половині листопада минулого року, тобто напередодні офіційної зустрічі генерального секретаря ЦК КПСС і президента Міхаїла Горбачова з Папою Іваном Павлом II, але вони були відкликані нібито з огляду на напруження між вірними Католицької і Православної Церков. Мова йде в першу чергу, про льокальні конфлікти між католиками і офіційними чинниками Російської Православної Церкви, які, виявляючи явно свій шовінізм, ніяк не хотіли погодитися на віднову УКЦ і віддання всього церковного майна переданого росіянам режимом Й. Сталіна після тотального знищення Української Церкви на так званому Львівському соборі в 1946 році.

На протязі кількох минулих років понад чотири мільйони українців-католиків в Україні, — інформує далі ватиканське радіо, — систематично домагалися леґалізації їхньої Церкви, повернення церков і церковного майна та дозволу на вільне віроісповідання їхньої віри.

Правда, офіційні чинники комуністичної партії в Україні дали можливість українцям-католикам реєструватись і оформляти свої парафії, але все це відбувалося в атмосфері великого напруження між РП Церквою, католиками і контрольованими комуністами інституціями.

Під час зустрічі М. Горбачова з Папою 1-го грудня минулого року, була мова про УКЦеркву і Горбачов запевняв Святішого Отця, що совєтське законодавство ґарантує релігійну свободу для усіх своїх громадян, але леґалізації УКЦеркви, як такої, не проголошено і не було зроблено заходів, щоб анулювати постанову так званого Собору з 1946 року, яким Сталін фактично повністю зліквідував УКЦеркву, запроторив до тюрем і концтаборів всю Ієрархію, на чолі з Архиєпископом Львова Йосифом Сліпим та багатьма тисячами священиків, монахів і монахинь та вірних цієї Церкви.

Українці в Україні і в діяспорі продовжували у зв'язку з цим, вести змагання за повну леґалізацію і просили Папу довести цю справу до позитивного кінця. Треба сподіватися, що ці заходи незабаром увінчаються повним успіхом.

ПОЛЬСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ПЕРЕСТАНЕ ІСНУВАТИ

Варшава, Польща. — Перший секретар Польської об'єднаної робітничої партії (комуністичної) Мечислав Раковський сказав в інтерв'ю газеті „Трибуна Люду" (орган ЦК ПОРП), що черговий з'їзд прийме рішення про розпуск партії і заміну її іншою. З'їзд Польської об'єднаної робітничої партії, як називають свою організацію польські комуністи, відкриється 27-го січня ц.р.

За словами М. Раковського, рішення про саморозпуск викликане „потоком листів", в яких комуністи пропонують створити нову ліву партію. Пропозиція про реорганізацію польської Комуністичної партії в більш демократичну надійшла також від ряду західньоевропейських соціялістичних партій. „І від Міхаїла Горбачова", — сказав Раковський в інтерв'ю.

„Ми не можемо не виправдати їх бажань, — продовжував перший секретар. — До з'їзду і під час нього ми повинні об'єднати зусилля тих (комуністів), які думають по-новому".

Пресове агентство Ассошієйтед Пресс зауважує, що ПОРП поступово втратила всякий авторитет в країні. Про це свідчать минулорічні вибори до Сейму. ПОРП зайняла лише ті місця в парляменті, які були ґарантовані їй до виборів, і не дістала ні одного з 260 місць, за які треба було боротися.

Однак Раковський вважає, що нова ліва партія в країні не завоює популярности. „Ми маємо шансу стати авторитетною партією і впливати на події в Польщі в останньому десятилітті XX століття", сказав він в інтерв'ю газеті „Трибуна Люду".

Польські комуністи не оригінальні у своєму рішенні саморозпуститися. Вони ідуть слідами мадярських комуністів, які в минулому році ліквідували Комуністичну партію і створили замість неї соціялістичну.

В РУМУНІЇ ЗААРЕШТОВАНІ ВСІ ЧЛЕНИ ПОЛІТБЮРА

Букарешт, Румунія. — Як заявив пресовий секретар тимчасового уряду Румунії Константин Ґірбеа, вслід за втечею і стратою колишнього диктатора Ніколае Чаушеску і його жінки Єлени був заарештований увесь склад Політбюра румунської Комуністичної партії. Г. Ґірбеа додав, що 20 найближчих помічників Чаушеску також перебувають у в'язниці. Він не повідомив, які саме обвинувачення їм пред'явлені, але сказав, що всі „злочинці попереднього режиму будуть відповідати за свої злочини згідно з законом".

В Румунії нині скасована смертна кара. Таким чином Ніколае і Єлена Чаушески стали останніми жертвами, розстріляними за вироком суду.

Стало відомо про існування аматорського відеофільму, який показує генерала Ніколае Мілітару, що став пізніше міністром оборони. Генерал твердить, що правляча Рада національного спасіння існує вже півроку. Цей коментарій та інші подробиці діяльности членів Ради за кілька днів до скинення Чаушеску дають змогу твердити, що плян створення нового уряду появився раніше, ніж це визнають.

Дрібні партії виступають проти правлячої групи, а багато румунів незадоволені тим, що Рада не проводить політику плюралізму, яку вона нібито прийняла.

Представники уряду заявили, що коментарі генерала Мілітару не можна було зрозуміти у фільмі, показаному під час спільної французько-румунської телевізійної передачі, що супроводжувалася дикторським текстом на французькій мові.

Прем'єр-міністер Петре Роман відкинув твердження про те, що Рада національного спасіння була створена до революції. „Це зовсім не так. Ми не мали ніяких плянів. Рада виникла спонтанно", — сказав він.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 2-3-го грудня в Тернополі відбулася конференція обласної організації НРУП в праці якої брав участь голова Іван Драч. Було запропоновано замість одного обрати п'ять співголів Обласної Ради. Ними стали Михайло Левицький, Геннадій Петрик-Потик, Марія Куземко, Богдан Бойко та голова Тернопільської філії УГС Левко Горохівський.

• 3-го грудня у Києві в актовій залі Політехнічного Інституту проведено установчу конференцію Хмельницької обласної організації НРУП. Хоча оргкомітет проведення установчих зборів тричі звертався до Хмельницького облвиконкому за дозволом, його було відмовлено, мотивуючи „недостатньою інформованістю про учасників й мету конференції". На заваді процесу демократизації в Хмельницькому стоїть — 1-ий секретар обкому партії Дєкусаров.

• 3-го грудня в Чернівцях відбулися сходини жителів так званої Старої Жучки, частини садгірського району міста. Чернівчани висловили різкий протест міськкому керівництву проти будівництва в цьому районі заводу та знищення їх власних будинків і побудови багатоповерхових. На збори були запрошені члени УГС Валерій Кузьмин та Ігор Кравчук. В. Кузьмин засудив місцеву владу, яка не рахувалася із думкою мешканців району, а також запропонував передати будинок райкому партії дітям для школи, чим викликав гнівне обурення партчиновників і особливо прокурора Садгірського району Сохора, який розцінив це як тяжку образу партії, І. Кравчук наголосив на тому, що за майже 50 років совєтської влади на Буковині для жителів Старої Жучки не збудовано жодної споруди: школи, лікарні чи дитячого садка. Так звана міська школа ч.31 міститься в колишній попівській хаті, а районна лікарня розташована в конюшнях барона, який проживав на Буковині ще до „визволення". Громада висловилася проти диктату відомств і місцевих партчиновників. Через два дні І. Кравчука викликала завідуюча відділом народної освіти Євдокія Попович і погрожувала йому звільненням з роботи за те, що „він іде на поводу у мужиків". Чернівецький обком партії розповсюджує по районах області циркуляр, в якому перелічені активісти НРУП і УГС. Циркуляр зобов'язує первинні парторганізації чинити активістам всілякі перешкоди при спробі висунення їх кандидатами в депутати.

• 4-го грудня в Дніпропетровському голова осередку комітету за відновлення Української Автокефальної Православної Церкви Василь Герусов в розмові з працівниками облвиконкому Шендриком і Забігайлом так і не отримав конкретної відповіді про причини відмови у реєстрації громади віруючих УАПЦ.

• Починаючи з 5-го грудня в Тернополі члени УГС і СНУМ започаткували в центрі міста не сквері Карла Маркса „стометрівку гласности". Там збираються люди, що обмінюються інформацією, читають незалежну пресу, збирають підписи з вимогою звільнення українських політв'язнів.

• 5-го грудня в Кривому Розі до Дзержинського райвиконкому було подано заяву на дозвіл провести мітинґ, присвячений Дню Прав Людини. Плянувалося виставити в місті інформаційні стенди з Універсальною декларацією прав людини ООН. Заяву розгляли заступники голови райвиконкому Подкопаєв і Манжосов, секретарі Бондаренко і Рибаченко, які категорично заборонили проведення цього мітингу. На спроби ініціяторів пояснити важливість проблеми прав людини серед населення України в умовах перебудови, Бондаренко відповіла: „Считайте, що я не перестраивалась!"

• Кілька трудових колективів в Стрию висунули кандидатом в депутати до Верховної Ради УССР активіста Стрийського осеред

(Закінчення на стор. 5-ій)

ПОМЕРЛА І. ПЕЛЕНСЬКА

Дітройт. — Тут у четвер вранці 4-го січня померла на 84-му році життя Ірена з Винницьких Пеленська, педагог, письменниця, журналістка, яка довгі роки редагувала журнал СФУЖО „Українка в світі". І. Пеленська була активна в різних громадських організаціях ще в Україні, відтак на еміґрації, в Австралії і в ЗСА. Залишила в смутку доньку Ладу, трьох внуків, сестру Дору Добрянську, брата Антона Винницького і дальшу родину.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД ПОСИЛИВ свої військові з'єднання впродовж іранського кордону з уваги на те, що там дальше продовжуються гострі, а то й нищівні, протести азербайджанців, які домагаються відкритого кордону. Совєтські офіційні чинники заявляють, що розлючені натовпи тисяч людей зруйнували прикордонні вартові вежі, залізні та дротяні перегороди і пограничні алярмові сирени. Все це руйнування в ім'я вимог на свобідні культурно-політичні спілкування азербайджанців по обидвох боках совєтсько-іранського кордону.

ВИМОГУ ПРО ВІДСУНЕННЯ дати запропонованих виборів у Румунії висунуло кілька політичних угрупувань. Тимчасовий румунський уряд запропонував вибори на квітень 1990 року, одначе провідники опозиційних груп заявили, що такі вчасні вибори не дають їм досить часу на підготову до таких перших від 1947 року вільних виборів. Вони запропонували вересень або жовтень 1990 року з надією, що до цього часу їм також дадуть змогу покористуватися засобами масової інформації. Теперішні провідники країни щоправда запевнили всім опозиційним партіям доступ до преси, радіо та телевізії.

АМЕРИКАНСЬКІ ТА ПЕРУАНСЬКІ офіційні чинники підтвердили поголоски про те, що Перу змінило своє попереднє рішення про відмову участи у вершинній конференції наступного місяця в Колюмбії. Ціллю перуанської заяви було задемонструвати їхнє обурення проти військового вторгнення ЗСА у Панамі.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР МАРІО КВОМО серйозно готується до губернаторської виборчої кампанії, що відбудеться цього року. В середу, 3-го січня, презентуючи нові програми, він запропонував універсальну програму медичного забезпечення для дітей. Перераховуючи свої досягнення він сказав: „Ми були всюди, де потрібно, перебудовуючи Ню Йорк". Сьогодні, коли стейт відчуває великі фінансові труднощі, губернатор М. Квомо пропонує програми, які вимагають великих фондів. Крім нової програми медичного забезпечення для дітей він запропонував перегляд стейтових методів розподілу фінансової допомоги студіюючій молоді та покращання стейтової програми лікування наркоманів. Питання фінансування нових програм М. Квомо поки що залишив відкритим, відкладаючи його до бюджетного проєкту, який він запропонує за два тижні.

КОЛИ ПІДЛІТКИ В ЧИКАҐО відмовляються перепродувати наркотики, організовані банди загрожують їм, переслідують і знущаються над непідкореними. Вуличні банди, які займаються нелеґальною торгівлею наркотиками в бідних дільницях Чикаго, стають все агресивнішими, безоглядністю в способах втягнення всіх і кожного до цього брудного „бизнесу", що приносить їм великі гроші. Лише деяким підліткам вдається протистояти, це вимагає сильної волі та надзвичайної особистості. Велике значення має виховання, але „уявіть собі, що ви живете з п'ятьма дітьми на границі бідности, скільки сили треба, щоб сказати своїй дитині, ні, коли вона принесе до дому 300 дол. на тиждень і скаже — „Ось, мамо, можеш заплатити рахунки", — говорить д-р Барбара Пуллієм, директор школи в Гарпер, де 30 відсотків дівчат вагітніють у віці 14-17 років.

ПАЛЕОНТОЛОГИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що останні знахідки залишок в Месонвіллі, Кольо., відкривають багато нового у вивченні доісторичного динозавра. Знайдено кістки сотворіння завбільшки жорстокого Тиранозавра-рекс, яке жило 30 мільйонів років тому. Д-р Р. Беккер, який очолює науково-дослідну групу Кольорадського університету, один з найвизначніших палеонтологів світу, сказав, що перед вченими відкрилися нові можливості у вивченні доби Джурессік 195 міл. років тому, коли поряд з динозавром почали виникати перші ссавці, а травоїдний бронтозавр був тероризований на багато більшим і запеклішим хижаком.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434 3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Новорічні бажання Буша й Ґорбачова

Йдучи за прикладом свого попередника у Білому Домі Роналда Реґена, президент Джордж Буш і Міхаїл Ґорбачов обмінялися на Новий Рік святочними бажаннями. Буш правильно ствердив, що „нема мапи, яка вказала би дорогу, по якій маємо крокувати", але висловив надію, що наступне десятиліття буде ерою миру, свободи і добробуту. Ґорбачов із свого боку пригадав, що він і Буш погодилися щодо закінчення холодної війни та переходу від неї до обопільної співпраці. Обидва заторкнули проблему зброєння і роззброєння. Буш дипломатично заявив, що Америка і її союзники не використовуватимуть перемін, що проходять на Сході Европи, для своєї користи — це була прозора алюзія до патологічного страху Москви, що „імперіялісти" поведуть аґресивну війну. Ґорбачов виразно сказав у своїх бажаннях, що „треба позбутися недовір'я і зайвої зброї, анахронічних політичних концепцій і військових доктрин..."

Куртуазійний обмін новорічними бажаннями між Білим Домом і Кремлем ніколи не шкодить. Це після минулорічної зустрічі Буша й Ґорбачова на Мальті вияв не тільки куртуазії, але й потвердження, що в міжнародній ситуації настав зворот до миру. Коли ж ідеться про довір'я чи недовір'я — то Буш обстоює твердо становище, що 1) треба перевести редукцію різних родів зброї і з уваги на покращання міжнародних відносин і з уваги на кошти і 2) та що редукція не може послабити оборонну здатність країни. Америка вже раз у своїй історії односторонньо роззброїлася — негайно після закінчення Другої світової війни підписанням мирового договору у Потсдамі весною 1945 року. Наслідок був такий, що треба було поспішно дозброюватися і заснувати у 1948 році оборонний бльок НАТО.

Новорічні бажання Буша Ґорбачову йдуть по лінії настанови цілого Заходу супроти Ґорбачова і ситуації в СССР та його сателітах. До речі: американські засоби масової інформації під назвою „Східня Европа" охоплюють також усі сателітні держави, дармащо Східня Німеччина чи Чехо-Словаччина геополітично належать до Центральної Европи. Нема найменшого сумніву, що демократичний Захід сприяє свободолюбному рухові в СССР і його сателітам, бо цей рух провалює комунізм. Але кожна із членських країн НАТО з Америкою у проводі вистерігається ясно і недвозначно заявитися за правом усіх членських країн СССР виступити з Союзу. В американській західньоевропейській державніх верхівці все ще зберігається теорія Кеннана-Кіссінджера про потребу зберегти в Евразії „великий господарський обшир" з одним контраґентом, а не багатьма. Дотепер ще не дійшло до свідомости провідників Заходу, що не одностайний СССР із його столицею Москвою, а окремі національні країни із своїми свободолюбними вимогами є природним союзником Америки і всього демократичного Заходу.

Дуже гарно звучить бажання Буша Ґорбачову „миру, свободи і добробуту". Покищо зберігається не так тривкий мир, як радше спокій на території СССР, опертий на могутній збройній силі і величезному поліційному апараті. Повіяло демократичним вітром, але до дійсної демократії ще дуже далеко. А щодо добробуту, то перед приходом до влади Ґорбачова харчова ситуація в СССР була куди краща, як тепер. Люди стали відважнішими, але й більше ледащими. Спроба воскресити хліборобство винаймом ріллі селянам з правом передачі її наступникам — не вдалася, бо та реформа все ще існує у рамках зненавидженої і збанкрутованої колгоспної системи. У місячному журналі „Рідерс Дайджест" за жовтень минулого року була стаття „Чому Росія не всилі прохарчувати себе" із наведенням десяток просто неймовірних фактів совєтської розхрістаности, недбальства, хаосу, лінивства.

Усі культурні люди у світі одні одним бажають з Новим Роком „усього найкращого", особливо здоров'я і довгих років життя у погоді духа. Провідники держав мусять у своїх бажаннях мати на увазі на найпершому місці — мир, бо тільки божевільний не бажав би собі миру. Всі діла роблять люди і мир теж залежить від людей. Але скільки примірів у всесвітній історії, що мир загирено „випадково", в наслідок непередбаченого ходу подій! Хай дійсно 1990 рік буде роком миру, але такого, як це окреслив Джордж Буш: у свободі й у добробуті.

Євген Сверстюк

БОЖЕ, НАМ ЄДНІСТЬ ПОДАЙ

*В єдності сила народу —
Боже, нам єдність подай.*

Зворушливо звучить для мене цей молитовний спів, яким закінчується Богослуження в українській церкві. І велично. Але то стара істина, що ми мусимо бути на рівні нашої молитви. Бо коли всі одностайно просять: „прости нам провини наші", то не всі задумуються над словами зобов'язання: „як і ми прощаємо". Тільки тою мірою прости, якою ми прощаємо... І єдність — теж дар, який треба заслужити. І то своїми щоденними духовними зусиллями.

Зараз на Україні в муках відроджується Українська Автокефальна і Українська Католицька Церкви. Багато любови і великої дбайливости треба, щоб захистити народженого від холоду. Пробудження завжди прекрасне. Будителі — шляхетні. Любов дає їм силу проти сил ночі. Але уявімо собі — сили ночі тануть, і світанок, який є завжди радісним дивом, чекає добрих рук. Оглядаємось, а їх так мало, вони невправні, і темінь ночі їх наче висмоктала...

Мусимо нагадати, що справами Церкви в Україні керують ті самі партійні, які її руйнували. Вони її не люблять, серцем не визнають, лише більше толерують. В єдності і розквіті релігії серед українців вони не зацікавлені. Але вони зацікавлені в розпалюванні суперечок. Скажімо, вони демонструють підтримку Української Автокефальної Церкви — хіба цього не досить, щоб в очах простаків ця Церква стала каґебістською (до речі, хіба не було точнісінько так 60 років тому)? Скажімо, вони пускають чутки про Українську Католицьку Церкву як знаряддя польської експансії — хіба це не було точнісінько так 100 років тому?

На руїнах Українських Церков ослабли конфесійні проблеми, але й утрачена та духовна культура і глибина, яка виключає конфесійні суперечки. З леґалізацією Української Церкви активізувались і вчорашні атеїсти, які стали католиками, правовірнішими за Папу, або православними — за всяку ціну. Вони зберегли всі свої рішучі звички й манери!

І поки ви будете роз'яснювати аксіоми, що Українська Православна і Католицька Церкви — це дві руки одного національного організму, що протестанти — це теж наші люди, і вони платили дорогу ціну за віру й сміливість вести за собою своїх дітей, що вони багато зробили для моральнаго збереження нації, — якийсь крикун вже встигне наламати дров і багатьох пересварити між собою.

Скільки наших глибоко

(Закінчення на стор. 5-ій)

Христина Машат

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ, РІДНИЙ ЛЬВОВЕ!

Завмирає серце, коли слідкую за подіями, які відбуваються у рідному Львові. Ще два роки тому вся наша родина святкувала Різдво Христове на Україні. Ніхто тоді навіть мріяти не міг про вихід з підпілля синьо-жовтого прапора, тризуба, про масові демонстрації, на яких співатимуть „Ще не вмерла Україна". Радісно і боязно. Щоб тільки сповнилися вистраждані мрії мого збідованого народу!

Згадую свої дитячі роки, школу. Найбільшою відвагою було намалювати на стіні тризуб, або вдягнутися у синій та жовтий колір. У 1972 році по нашій школі пронеслася буря: за тризуби на стінах школи звільнили з праці директора та виключили трьох учнів. А ціла школа потайки захоплювалася ними, називала їх героями.

Різдво святкували всі, тільки нишком, щоб часом не почула вчителька, яка, мабуть, також тихенько святкувала в колі своєї родини.

Найцікавіше було в селі, де колядники все ще ходили з колядою від хати до хати, де можна було без страху, що тебе хтось побачить, піти до церкви, де панував дійсно різдвяний святковий настрій. У Львові біля входу до кожної церкви чергували „дружинники", також, напевно, не з власної волі. Ми завжди чекали аж на вулицях запанує темрява і тоді з натовпом віруючих пробиралися до церкви. Діти ходили на Службу Божу дуже радо, певно тому, що це було заборонено. Школа виховувала з нас атеїстів, комсомольців, але насильство завжди викликає протидію. Ми виростали з подвійним обличчям, із скритою ненавистю до всього комуністичного. Невже вони думали, що безглуздими суботниками у дні церковних свят, на які примусово зганяли всіх учнів, зможуть знеславити, вбити віру в дитячому серці?!

З цією вірою тепер мої друзі із школи, університету відвойовують волю. Українські католики і православні відкрито можуть брати своїх дітей до церкви. Вчителі, викладачі університету вже не змушені кривити душею, засівати сім'я брехні в серця своїх студентів.

Святкуючи сьогодні Різдво Христове разом з родиною в країні, яка нам дала політичний притулок, думки мої линуть в Україну. Хочеться бачити щасливі обличчя, очі, звільнені від страху, повні віри й надії в майбутнє. У Різдвяну ніч хочеться зійти з Високого Замку на стареньку вулицю Насипну і голосно вітати всіх сусідів і знайомих з народженням Христа!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Божий записник

Коли ми тепер усі у святочних настроях усміхаємося більше, як звичайно, та стараємося цей настрій передати тим усім що його не мають — час подумати не лише про самі атрибути цих найбільших свят у році, не лише про те, що замикається книга нашого життя на одному відтинку а зачинається на другому, але — як.

Саме з Різдвом та Новим Роком більше, як коли приходять заклики про моральну, а то і матеріяльну допомогу тим усім, що її потребують а їх є дуже а дуже багато. В американському світі в святочному часі, проходять безчисленні збірки, але є і різні приклади „добрих діл", що не зосереджуються тільки на грошах, але і на безпосередній людській щиро простягненій руці.

У різдвяному часі маємо найкращу зброю для таких цілей — це наша славна відвічна коляда. Колись ішли з колядою, щоб звеселити інших, щоб нею потішити хворих чи немічних — сьогодні у зматеріялізованому світі українська коляда на Заході зосереджується на збірці гроша. Правда — цей зібраний гріш іде на добрі цілі на посередню допомогу різних корисних акцій, але при тому все ж завважуємо немов перегони одних наперед одних — котра організація більше „заколядує", хто „колядує" на яку ціль, і хто більше на неї дав. Ми пишемо зумисне „колядує" в лапках, адже знаємо з практики, що часто, на жаль, тепер ця коляда зменшилася до простягненої не дружньої руки, а руки із збірковою листою, а голосно колядують лише тому, що це більше дасть, на цю листу. Але може тим разом буде трохи інакше, може в цьому році наші колядники будуть думати також про цю справжню пісню-колядку, яку так голосно будуть тепер співати в нашій батьківщині?

А може тим разом подумають молодші та старші колядники також про те, що воно і не таке важливе, хто складе більше гроша на цю чи іншу ціль і як йому дякувати, але також про тих усіх безіменних, які дають для своєї громади довгими роками свою працю, свої сили, своє серце безкоштовно, а тільки із громадського обов'язку чи, назвімо це патетично, з патріотичного обов'язку?

Справді, слід було б принаймні у цей „колядковий" час пригадати ті сотні безіменних, а часом і добре знаних осіб, що стоять безперебійно на різних постах, часто невидних, але як важливих, що щоденно у безконечність із власної кишені покривають, не свої, а громадські видатки, але про це вони не думають і, не говорять. У погоні за великими одноразовими добродіями громади, ми всі дуже часто забуваємо про тих скромних, але довголітніх жертводавців, які не один раз і не перед смертю, але постійно дають українській спільноті те все, чого не можна оцінити ніякими числами, бо тих чисел ніхто не записує і не знає.

А однак, нам здається, що діла їхні, їхні пожертви не губляться, бо там у висотах може є у Господа такий для кожного із тих скромних добродіїв окремий записник в якому Він, що все знає, точно записує усі їхні добрі діла.

Тому, дорогі читачі, коли цього року поминуть вашу хату колядники, коли ви будете у ці святкові дні відчувати самоту чи огорне вас почуття, що все, що ви зробили було надаремне — всміхніться, — бо ваше ім'я напевно стоїть не на звичайній листі, а у винятковому найважливішому записнику.

О-КА

Н. Осока

АНАЛІЗУЮЧИ ПОДІЇ

Минулий рік приніс багато приємних змін, особливо в країнах соціялістичного бльоку і в Совєтському Союзі. Однак новий 1990 рік не обіцяє народам совєтської імперії ні достатку, ні затишку чи спокою. Так само і для країн Східньої Европи, де мільйони людей вперше за 40 років отримали змогу відкрити всі церкви і святкувати Різдво. Вперше передавалися по телевізії Богослужби в переповнених церквах Східньої Німеччини, Чехо-Словаччини, Румунії, Болгарії, вперше люди мали змогу дивитися пряму передачу з Ватикану з різдвяним зверненням Папи Івана Павла II. Дозволено різдв'яні Богослуження і в Совєтському Союзі, але Новий рік там зустріли без пишних феєрверків, бо залізна рука Москви ще не розтиснула свій кулак.

Ця жорстока рука свого часу перекроїла цілі народи, розділивши і змішавши їх брутальним втручанням, що стало причиною конфліктів між мадярами й румунами, між сербами і словінцями, між хорватами і чорногорцями, між албанцями та іншими народами; між народами Середньої Азії, Закавказзя та інших регіонів „великої неділимої" совєтської імперії.

І ось тепер, коли „велич" імперії виявилась ілюзорною, а міць її тримається на павутинці, можна тільки здогадуватись як розвиватимуться події у цих країнах в недалекому майбутньому. Як, скажімо, німці поставляться до того, що східня частина Померанії залишається приєднаною до Польщі? Мадяри вже тепер претендують на частину Трансильванії, яку було приєднано до Румунії в часи Другої світової війни. Румуни в свою чергу не можуть змиритися з тим, що частину їхнього народу приєднано до Молдавії і підкорено Совєтському Союзу. Отже не можна повністю виключити можливість виникнення міжнаціональної ворожнечі.

Москва ж не може цьому зарадити, бо має безліч нерозв'язаних проблем в середині імперії, тому країни Східньої Европи залишені напризволяще.

Закордонні політичні оглядачі відзначили, що під час недавньої зустрічі на Мальті президент Дж. Буш і М. Ґорбачов не заторкнули тему про можливість конфліктів між країнами Східньої Европи або в середині їх. Це, на їх думку, свідчить, що СССР міг би вплинути на такі конфлікти хіба що танками, але й цього не може собі тепер дозволити. На події в країнах Східньої Европи частково зможе впливати лише Захід за допомогою економічної співпраці, але й він не може забезпечити їх валютою в такій кількості, якої вони потребують.

Отож, незважаючи на те, що вперше з 1922 року в кремлівському соборі Василя Блаженного в новорічну ніч задзвонили дзвони, зібравши на Красну площу десятки тисяч москвичів, новорічні св'яткування були стриманими і тривожними. У республіках Закавказзя продовжуються криваві конфлікти; Прибалтика виявляє непокору; Грузія, Україна, Білорусія, Молдавія, Вірменія домагаються незалежности; неспокійно в республіках Середньої Азії; голодний народ бунтує; шахтарі страйкують; злочинність зростає... У всьому відчувається наближення хаосу.

Запроваджуючи реформи, комуністи не мали наміру втрачати владу, однак події, ніби повінь, вийшли за береги їхньої контролі. Кремлівські лідери кинулися вживати заходи для згортання перебудови: видали закони про демонстрації, про розширення військ міліції, заборонили страйки і прийняли рішення не дозволяти приватної власности. Непосильними податками та іншими обмеженнями намагаються припинити існування щойно створених кооперативів. Заборонили пряму передачу по телевізії Другого з'їзду народних депутатів СССР. Від перебудови лишилися самі тільки гучні гасла, розраховані на пропагандивний ефект для Заходу.

Ґорбачов поспішав якомога швидше підписати вигідні угоди з країнами капіталізму з метою отримати кредити, а потім придушити демократизацію (можливо, на зразок Китаю) і відновити контролю над усіми сферами життя.

Марксистська ідеологія повністю провалилась, народи зрозуміли, що врятуватись від загибелі можна тільки за умов незалежности економічної та політичної. Проте саме цього й намагаються не допустити комуністи. На вимогу населення Естонії, Литви і Латвії московський уряд змушений був погодитись на економічну незалежність цих республік, навіть на їхню самостійну валюту та на свої представництва за кордоном, але ні за яких умов не погоджується на державну незалежність цих республік, як і всіх інших республік імперії.

Секретні служби реакційної влади провокують міжнаціональні конфлікти з метою забезпечити ударові привід ввести в країні військове становище і припинити демократизацію. Однак події розвиваються несподівано швидко й ніхто не може передбачити, що станеться в найближчі роки — військовий переворот чи розпад імперії, прикмети якого проявляються все виразніше. Власне, що імперія впаде, вже мало хто сумнівається. І в цьому падінні важливу ролю відіграє Україна, яка бореться за своє визволення неквапно, але продумано і впевнено, зважуючи кожен крок і об'єднуючи всі сили.

Влада в СССР надійно перебуває в руках каральних органів, які мають понад 700,000 покірних військовослужбовців, котрі стрілятимуть у свій народ, коли їм накажуть. Та колесо історії зупинити вони не зможуть. Те, чого не допустять мирним шляхом, станеться все одно, тільки прийде, можливо, через трагічні події та великі жертви. Перебудову відвернути уже неможливо. Якщо ж її спробують придушити силою, вона все одно проб'є собі дорогу і вийде на шлях свободи.

Василь Папіж

Колядування колись і тепер

II.

Вчасного пополудня колядувало старше братство, а в деякому відступі часу молодше. Входили до сіней групами 10-15 колядників, малим церковним дзвінком давали знати про свою коляду. Дуже урочисто починали „Бог Предвічний" або „Ангел пастирям мовив". Потім віншував один із них: „Віншую вас Новонародженим Христом, котрий днесь лежить у яслах на сіні. Нехай витягне ручку й поблагословить ваш дім щастям, здоров'ям і довголітнім життям. А по довголітньому життю, щоби ви одержали в Його Царстві корону. Те, що я вам желаю, нехай ся так стане. Христос ся раждає!"

Після такого віншування старший брат і касир з „лістою" входили до хати. На „лісту" вписували коляду, а колядників у хаті частували таким, якому строго противилося „Відродження".

Тах було до війни.

У вересні 1939 року нас „визволила" доблесна Червона армія. Хоч між нами вже не було декількох колядників з попередніх років, ніч перед Різдвом ми колядували відважно, голосно, дослівно всю ніч, аж задзвонили на Різдвяну Утреню. Друге Різдво святкували вже здесятковані. Скрізь було чути несміло — „Не плач Рахиле".

Зате, коли прийшли німці, всіх нас поставили на ноги. Всі ми від найстаршого до наймолодшого, від найменшого до найбільшого стали революціонерами. Все було сполітиковане, все діялося на приказ. Небагато пробувало бути інакшими, бо не були певні завтрішньої ночі. Колядували також на приказ, а деякі з них були страшно патріотичні:

(Закінчення на стор. 6-ій)

Осип Оришкевич

ПЕРШЕ РІЗДВО ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

II.

Директор Макарченко глянув на нас уважно, надумуючись і по хвилині, дещо м'ягше, так нам заявив:

— Я розумію ваші почування в цей празниковий час, але я тут безсильний. При цій нагоді я хочу вам росказати про дещо подібну розмову з моєю матір'ю в різдвяний час, коли був ще студентом Мед-Інституту в Харкові. Я тоді приїхав на зимові канікули додому в Донеччині. Вранці в день Свят-Вечора я спакував свої чемодани і пішов попрощатися з моєю матір'ю. Вона кинулася до мене зі сльозами в очах, кажучи:

— Як це ти, сину, покидаєш нас на Свят-вечір, коли вся сім'я засяде до традиційної вечері у цей великий празник. Прошу тебе, залишися з нами, благаю! —

Тоді я відповів своїй матері так:

— Мамо, я розумію твої почування, але я вже думаю інакше, як ви всі старші люди. Я є комуніст і я вже не вірю в жадні релігійні історії; Так нас учить великий Маркс. Я так і залишив матір у сльозах і родину та подався до Харкова. Ви також повинні так поступати, як я це зробив, будучи студентом.

Я не дав себе переконати такими прикладами директора Макарченка, і у цій безнадійній ситуації я запропонував таке:

— Товаришу директоре! Ми розуміємо вашу безсильність у зміненні рішення про „канікули", яке прийшло з Києва. А хіба не можна б спробувати зателефонувати до Києва, щоб там змінили своє рішення на цей раз. Якщо це не матиме успіху, то ми будемо змушені прийняти рішення, як воно є.

Директор Макарченко не сподівався такого нашого твердого настоювання, це в совєтській системі ще не було прийнято. Він почухався в голову, дивно скривився на лиці і півголосом буркнув:

— Ви мені забили цвях у голову і я не знаю, що маю з вами робити. — Подумав хвилину, і потім голосно заговорив:

— Послухаю вас і зателефоную до Міністерства освіти в Києві. Побачу, що вони скажуть. Прошу вас вийти з мого кабінету за час моєї розмови з Києвом. Пождіть на мене в кімнаті моєї секретарки.

Ми вийшли до другої кімнати, сіли похнюплені на крісла і пошепки аналізували нашу безнадійну розмову з директором. За яких двадцять хвилин директор Макарченко вийшов усміхненим із свого кабінету, подав мені приязно свою руку і сказав голосно, а в його голосі відчувалося вдоволення: „Я говорив з міністерством освіти, вияснив йому ваше прохання й Міністерство погодилося продовжити ваші канікули до 10-го січня, цебто один день довше, ніж ви просили. Треба буде повідомити всіх студентів, щоб не приїхали заскоро. Ми маємо адреси студентів, але ви зі свого боку поможіть нам у цьому. Бажаю вам весело празнувати й вертайтеся щасливо назад на 10-го січня.

Ми подякували директорові за його допомогу і вийшли з будинку веселі та вдоволені з нашого успіху. Вістка про продовження вакацій розійшлася скоро між студентами, і справила чималу радість тим що обходили Різдво за „старим" календарем, або, що жили поза Львовом.

Я вибрався поїздом до Олеська аж 5-го січня, бо мав закінчити у Львові різні справи й завдання. Коли я всів до вагону на Головному Двірці біля 3-ої год. по полудні, то поїзд був заповнений людьми й я ледве знайшов сидяче місце. Вагони були холодні, неосвічені й не дуже то чисті. Це було неважне пасажирам, бо „народ" хотів на час заїхати додому „на свята". В кількох місцях можна було завважити солдатів Червоної армії, які також кудись їхали, можливо також до рідних, на свята. Поїзд рушив в дорогу зі запізненням, коли вже добре посутеніло. З Підзамча наш поїзд подався на схід. Розмови між людьми пожвавішали, стало дещо тепліше від переповнення людьми. Тоді в одному вагоні, хтось сильним чоловічим голосом затягнув „Бог Предвічний народився", а за ним „невидимий" народ у вагонах почав колядувати одну коляду за другою. Так то моя двогодинна подорож до Ожидова пройшла скоро і приємно.

На другий день був Свят-Вечір, і в нашому домі ми завжди обходили його врочисто, за традицією. На Різдво всі ми раненько йшли до церкви на Службу Божу. Опісля був урочистий сніданок, а по полудні приходили до нас свояки та сусіди з побажаннями або дарунками для дітвори.

На цьому я міг би закінчити свій спомин, але хотів би ще поділитися з читачами коротким доповненням його який схарактеризує незавидне життя нашого народу за сталінських часів. Ось як воно було!

У нашій доволі просторій хаті, десь у жовтні 1939 року, призначила нова совєтська влада віддати одну кімнату як квартиру для начальника районної міліції Г. Це був київлянин, доволі пристійний, ввічливий, середнього віку і видавався не злою людиною, коли говорити про міліціонерів. Він жив у нашому дому, а харчувався з товаришами окремо, в харчівні. Моя мати була добра особа й незла куховарка, тож часом почастувала його своїми смачними стравами, щоб показати йому, що галичани не „злі люди" і щоб не мати „недруга" під одним дахом. Комендант Г. був одружений, але його дружина ще тоді проживала в Києві. Щойно десь у грудні вона приїхала до чоловіка, щоб разом жити. Наша кімната була для них замала, а до того їм треба було ще кухні для щоденного

(Закінчення на стор. 5-ій)

З НОВИМ РОКОМ!
Найкращі побажання багато радости, сонця й успіхів своїм членам та Дружнім Клюбам
— складає —
Управа Карпатського Лещетарського Клюбу

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.
— бажає —
Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року!
усім Ієрархам, Духовенству і Парохам наших обох Церков, Управам та Членам наших місцевих Громадських Організацій, усьому Українському Народові в Україні і в діяспорі.
За Управу:
Богдан Кандюк, голова — Анна Мох, секретар

Христос Рождається! Славім Його!
З Радісним Святом Різдва Христового та з Новим 1990-им Роком!
всіх вельмишановних співробітників, передплатників, кольпортерів, жертводавців, читачів і прихильників — сердечно вітаємо та багато щастя, здоров'я, добра й усіх Божих благодатей щиро бажаємо.
Одночасно просимо ВСІХ і надалі підтримувати працю нашого Видавництва, зокрема — скласти щедру КОЛЯДУ на видавничий фонд „ЛІТОПИСУ УПА".
У щирій пошані,
РЕДАКЦІЯ й АДМІНІСТРАЦІЯ ВИД. СПІЛКИ „ЛІТОПИС УПА"
LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station "C"
Toronto, Ontario M6J 3M7, Canada

Веселих Свят і Щасливого Нового Року!
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, ДІЯЧАМ УНСОЮЗУ та ЇХНІМ РОДИНАМ
— бажають —
Іван і Стефанія Геврики
Вінніпеґ, Канада

З Різдвом Святим і Новим Роком
найщиріші побажання
Радісних та Щасливих Свят
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— пересилає —
д-р Любомир Ворох з Родиною

LEXINGTON HOTEL
Тел. (518) 989-9797 Lexington, N.Y. 12452
Дорогим Гостям, Приятелям і Сусідам
— бажаємо —
Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!
Олександер і Марія Шумило та син Антін з Родиною

Східньоевропейський Дослідний Інститут ім. Вячеслава Липинського
щиро вітає
З Різдвом Христовим і Новим Роком
Членів, Жертводавців і Прихильників Інституту та їхні Родини
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
Управа СЕДІ

ЯРОСЛАВ І МАРІЯ ВИЖНИЦЬКІ з дітьми ЮРІЄМ І ЛЮБОЮ
бажають
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
Веселих Свят Різдва Христового, зокрема: здоров'я і погоди духа у 1990-му році!
Гантер, Н. Й.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ, НОВИМ РОКОМ і СВЯТИМ ЙОРДАНОМ
— вітаю —
РОДИНУ, СУСІДІВ і ГОСТЕЙ „КОБЗЯРІВКИ"
ОЛЬГА КОБЗЯР з Родиною
"XENIA"
Star Rt. 117, Hunter, N.Y. 12442. Tel.: (518) 263-4700

Вітаємо з Різдвом Христовим і бажаємо Щасливого Нового Року!
Андрій, Стефанія, Дзвінка, Андрійко, Данилко, Ярко, Юрій ДОБРЯНСЬКІ

ЩИРОСЕРДЕШНІ ПОБАЖАННЯ РАДІСНИХ СВЯТ
Різдва Христового, Нового Року і Святого Йордану
ЩЕДРИХ БОЖИХ ЛАСК
для Українського Народу, Рідні, Приятелям та Побратимам Дивізійникам
Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На нашу Землю на Україну,
Зішли їй з неба дар превеликий,
Щоб тя славила на вічні віки
щиро бажають
Роман і Лєна Іваницькі
із сонішної Фльориди

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
Родині, Приятелям, Знайомим
Вшанованим Відборцям і Покупцям
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ
пересилає
МИХАЙЛО ПИРСЬКИЙ
First Ave. Infants and Children's Wear
122 1st Ave. New York, N.Y. 10003
(212) 677-2980

Блаженнішому Патріярхові Мирославові Іванові Кардиналові Любачівському відданим ідеї патріярхату Владикам, Монашим Чинам і Священикам, Фундаторам, Жертводавцям Патріяршого Фонду, Членам і Працівникам Товариства св. Софія та всьому Українському Народові на Батьківщині в розсіянні
Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року!
бажають
ЗА ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЯ у ЗСА і КОМІСІЮ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ
Д-р Романа Навроцька — Д-р Роман Осінчук
Інж. Юліян Головчак — Проф. Леонід Рудницький

щирий привіт Українцям на Рідних Землях і у Вільному Світі, Ієрархам, Духовенству, Вельмишановним і Дорогим Прихильникам та Добродіям
пересилають
УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ АНСАМБЛІ
під мистецьким керівництвом маестра ВАСИЛЯ КАРДАША

Духова Оркестра „АВАНГАРД" • Чоловічий Хор „ОРІОН" • Дівочий Хор „ЛЕВАДА"
Оркестра Юних Барабанщиків • Прапороносці
UKRAINIAN YOUTH ENSEMLES CORPORATION (YMA)
P.O. Box 37 Station "D", Toronto, Ont., Canada M6P 3J5
Tel.: (416) 847-1347 (416) 475-0214

Клієнтам, Українським і Ветеранським Організаціям
Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!
бажає
Йосиф Купчак з родиною
власник
JOSEPH MEAT MARKET
437 Smith Street, Perth Amboy, N.J. Tel.: 442-4660

З Різдвом Христовим, з Новим Роком та Святим Йорданом
вітає і бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Меценатам, Добродіям, усім Членам та Жертводавцям
УПРАВА та АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
При цьому закликаємо тих, які ще досі не є його членами, вписатися в членство Українського Музею і підтримати цю культурну установу
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. 10003 Тел.: (212) 228-0110

Христос Рождається!
Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
Українському Духовенству, Організаціям, ВШановним Клієнтам і Знайомим
щиро бажає
ЮРІЙ ВАСИЛЕНЮК з дружиною ЮЛІЄЮ і донею МАРУСЕЮ
власники
УКРАЇНСЬКОЇ КРАМНИЦІ
ASTORIA MEAT PRODUCTS INC.
35-09 Broadway (між 35-36 вул.) Long Island City, N.Y. 11106
Тел.: (718) 726-5683

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ 1989
бажає своїм Членам та всій Українській Громаді
КРЕДИТІВКА СВ. АНДРІЯ
при Українському Православному Осередку в Бавнд Бруку
Адреса для листування
Урядові години: (понеділок закрито), кожного дня від год. 10-ій рано до 3-ої по пол., в суботи від 9-ої рано до 12-ої полудня; четвер бід 10 до 7-ої веч.
Тел.: (201) 469-9085 — Приймаємо вклади на сертифікати
- Ощадності забезпечені Федеральним Урядом до $100,00
- Всі позички забезпечені безкоштовно до висоти $10,000 на 10 років
- Безкоштовне забезпечення на життя до $2,000 — залежно від суми ощадностей члена Кредитівки
- Дивіденди від звичайних вкладів — нараховуємо квартально
- Видаємо студентські позики
- Видаємо різні сертифікати

279 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
ST. ANDREW'S SO. BOUND BROOK FEDERAL CREDIT UNION
P.O. Box 375, So. Bound Brook, N.J. 08880

КРИМСЬКІ БАНДУРИСТИ

Одним з найбільш визначних і відомих бандуристів України є сьогодні Олександер Нирко.

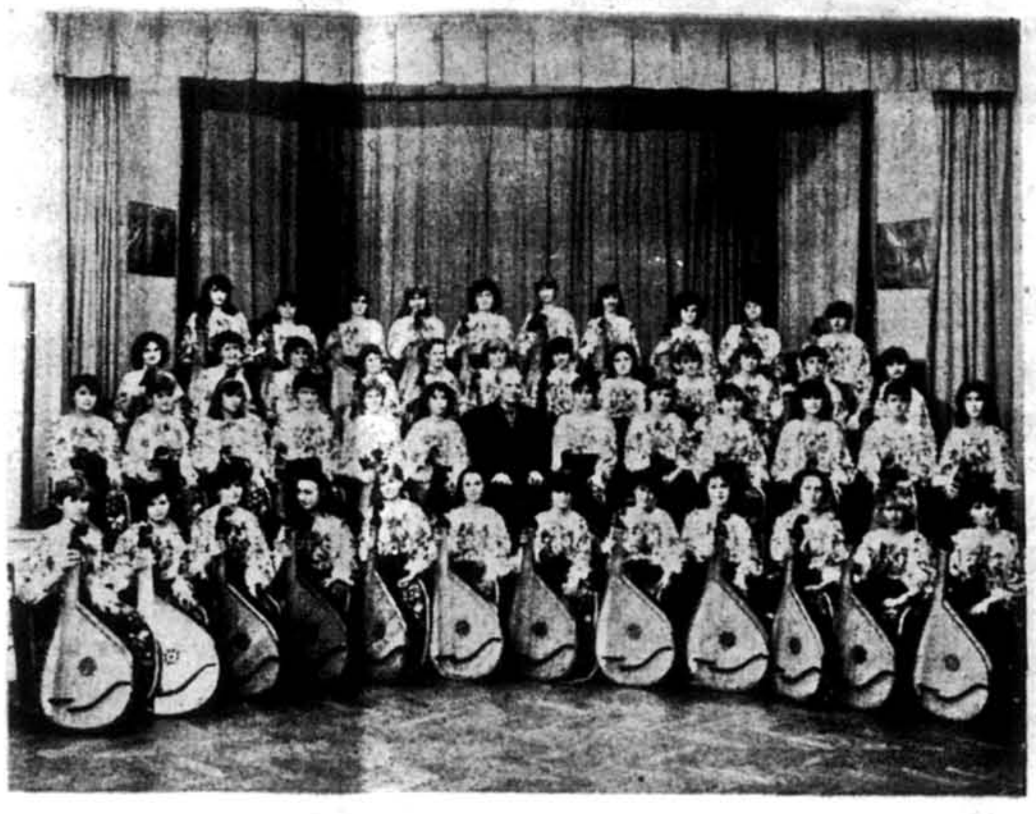
Народився він в старому козацькому селі Марянське. Це була Дніпропетровська протока, яка називалася Підпільна, — острова, який був останнім прибіжищем Запорізької Січі. В Новій Січі пройшло його дитинство, де з покоління в покоління передавалися українські традиції.

Бандурою він зацікавився будучи студентом Львівської консерваторії. Там, як він згадує у своїх споминах, бандура стала для нього „чудом". „Я тоді зрозумів, що до того часу, як довго існує народна пісня, так довго буде існувати народ".

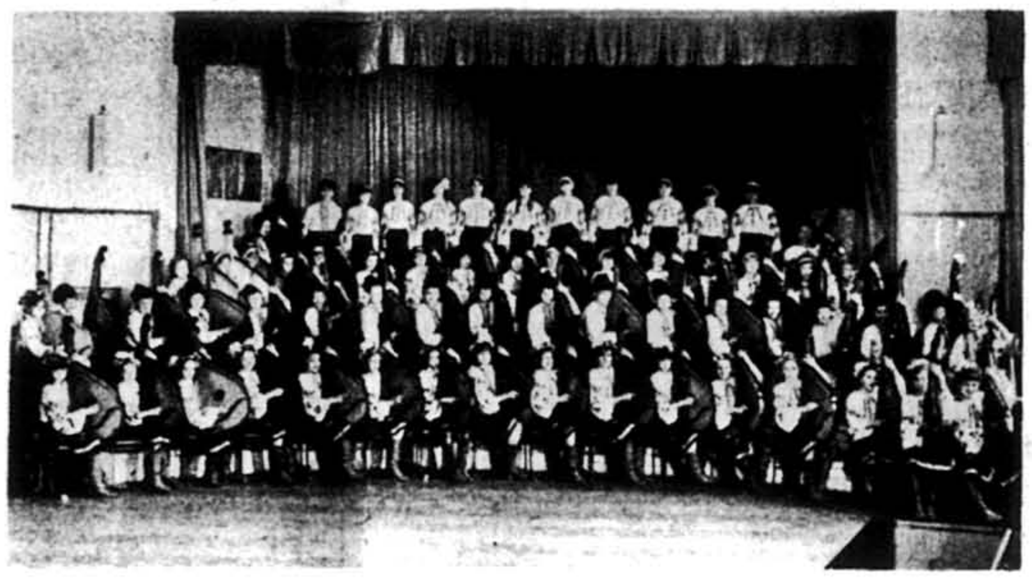
Першу капелю бандуристів Олександер Нирко зорганізував у місті Нікополі Дніпропетровської області, яка дуже скоро стала відомою в цілій Україні і була однією з найкращих. Ця капеля існує там і до сьогодні з тою різницею, що нині керівником її є його учень Микола Топчий.

Звідти О. Нирко подався на кобзарську цілину в Крим, де Леся Українка записувала думи відомого кобзаря того часу Гната Гончаренка. В Ялті він викладав у педагогічному інституті, там заснував студентську капелю бандуристок імени Степана Руданського. Вже перші виступи молодих бандуристок зродили потяг української молоді до рідної культури.

Репертуар капелі був багатий. В його основу покладено українські народні пісні, а також хорову клясику, що свідчить про високу підготову бандуристів та естетичний смак художнього керівника О. Нирки. В програмі капелі, між іншим, були „Славу співаємо" Д. Бортнянського, знаменита „Місячна соната" Л. Бетовина (український текст Л. Забашти), „Пливе човен" в обробці М. Лисенка, „Їхав козак за Дунай", „Музичний момент" Ф. Шуберта, „Запорозький марш" та інші.

Кримська народна самодіяльна капеля бандуристок ім. Степана Руданського Ялтинського педагогічного училища.

Дитяча капеля бандуристів „Проліски" з Ялти. Мистецький керівник О. Нирко.

У 1968 році ця капеля ім. Степана Руданського перший раз стала республіканським лавреатом між Львівською, Київською і Вінницькою областями.

У 1975 році О. Нирко зорганізував дитячу капелю „Проліски". Як до того дійшло? Він як педагог ходив по школах, грав на бандурі і оповідав про історію бандури, бандуристів та про ролю, яку вони відіграли в історії українського народу. Говорити про кобзарське мистецтво він любив. В нього вдома був великий архів про всіх українських кобзарів.

Відтак з порозумінням родичів взявся до організації капелі. Вже першого дня зареєструвалося 60 дітей. Це число скоро подвоїлось. Проби проходили групово, бо зголосилося багато бажаючих. Проби відбувалися кожного дня. Він виробив таку методу: перший місяць він виступав сам, щоб заохотити дітей і показати мистецтво бандури. Тоді виступали дуетами, квартетами і нарешті всі разом.

Юні бандуристи дуже скоро почали виступати на курортних осередках для туристів з Совєтського Союзу, а також для тих, які приїжджали з інших країн.

Особливим концертом був виступ капелі „Проліски" на першому Всесоюзному фестивалі Кримської области в 1977 році. Там вони виступили разом з капелою ім. С. Руданського. На величезній сцені культурного центру вони заповнили кожне вільне місце, розмістившись у сімох довгих рядах. Цілий концерт був переданий по телебаченню.

Вже в лютому прибула з Києва до Ялти делегація з міністерства культури і вручила їм золоту медалю.

В 1979 році капеля стала лавреатом Міжнародного фестивалю придунайських країн у Мадярщині.

Того ж року капеля дістала нагороду — звання лавреата Всесоюзного конкурсу на концерті у Франції. В той час про капелю писали багато газети Польщі, Чехо-Словаччини, Югославії і Франції. Захоплення нашим національним інструментом серед чужинців було дуже велике.

У 1982 році капеля дуже успішно виступила на концерті з нагоди 1500-ліття заснування Києва.

О. Нирко мав у своєму домі величезний вибір нот з різних місць, все, що колинебудь і денебудь було надруковане.

Понад 20-літня праця О. Нирка з бандуристами залишила величезний урожай. Вона була відзначена п'ятьма золотими медалями і сотнею дипломів. Він підготовив понад 500 студентів-бандуристів. Не всі вони стали професіоналами, але в душах їх залишилася любов до свого рідного інструменту.

Чимало його студентів успішно продовжують справу вчителя. Ірина Сьомка керує ансамблем бандуристів „Південна" у будинку культури під Симферополем. Маргарита Терентьєва — в середній школі в Алушті. Людмила Мудра-Зуб керує ансамблем кобзарів у станиці Новомінській на Кубані. Олена Бикова веде групу бандуристів у селі Поряках на Камчатці. Катерина Петрусева керує ансамблем бандуристів в Одеському училищі. Віктор Кириленко — гуртком бандуристів у селі Таківському на Дніпропетровщині. Остап Кіндрачук, моряк з Одеси, грає і співає старовинні і сучасні думи для моряків і закордонних туристів.

З усіми ними О. Нирко листується і допомагає нотами та добрими порадами.

За свою довголітню кобзарську працю міністерство культури нагородило його почесною грамотою.

Микола Чорний

НОВООБРАНИЙ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ президент Вацлав Гавел відбув тому кілька днів короткі відвідини близьких сусідів своєї країни, Західньої та Східньої Німеччин. Це була перша офіційна поїздка за кордон цього колишнього дисидента, що став президентом своєї країни тільки тиждень тому. Політичні аналітики та кореспонденти европейських засобів масової інформації твердять, що це були дві дуже символічні поїздки, які вміло з'ясували відношення Чехо-Словаччини до цих двох европейських країн, а також і до Москви.

ПОЛЯКИ, ХОЧА ПОТРЯСЕНІ введенням нових економічних програм теперішнім урядом, все таки задивляються оптимістично на майбутність своєї країни та поліпшення щоденного життя для кожного з них. Навіть 38-відсотковий зріст ціни на боханцеві хліба не захитує їхньої віри у можливості уряду вивести Польщу з цієї економічної халепи та спрямувати її економічні кроки в сторону капіталізму. Найбільшим поштовхом віри в краще майбутнє — це відкрита економічна політика уряду з новими заходами для поліпшення. Один з цих заходів це надання вартости польському злотому не тільки в Польщі, але й за кордоном. Минулого тижня польське міністерство фінансів проголосило 32-відсоткову девальвацію злотого, знижуючи офіційну виміну до 9,500 злотих до доляра. Це в свою чергу зрівняло виміну злотого до неофіційної чорно-ринкової ставки, що мало б стати ключем до зусиль зробити злотий першою східньоевропейською вимінною твердою валютою.

ЩОБ ВИРІШИТИ ФІНАНСОВІ проблеми та запевнити свою позицію у цьому році, коли будуть перевибрані губернатори, Маріо Квомо, губернатор стейту Ню Йорк, запропонував у середу, 3-го січня, видання бондів на суму 1.9 міл. дол. Половина цих грошей буде використана для закупу земельної площі, а друга — для розв'язки екологічних проблем. Останнім часом після критики губернатор М.Квомо почав звертати більше уваги на екологічні проблеми стейту. Офіційні чинники повідомили, що пропозиція видання бондів з ціллю покращання довкілля є найбільшою в історії стейту. Збереження природної резервації парку Адірондак, урегулювання промислового розвитку ріки Гадсон на західній стороні Мангеттену та вторинна переробка сміття для вирішення довголітньої проблеми метрополії, стануть основними цілями випущення бондів.

ЧЛЕН ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Роберт Ґарсія, один з ведучих еспаномовних політиків з Бронксу, зрезиґнував у вівторок, 2-го січня, два тижні перед тим, як має бути засуджений за змову та махінації. На його місце має бути вибраний також демократ Гозе Серрано. Р. Ґарсія репрезентував південний Бронкс протягом 12 років та став другим членом Палати Репрезентантів, замішаним у скандалі Ведтех, колишнього військового контрактора. Його колеґа демократ Маріо Біяджі вже сидить в тюрмі. Р. Ґарсії та його дружині Джейн загрожує 45 років ув'язнення та гривна в сумі 750,000 дол. Посадник Ню Йорку Дейвид Дінкінс натякав, що Р. Ґарсія є його добрим другом та давнім прихильником, який йому дуже допоміг у виборчій кампанії.

ЩЕ КІЛЬКА РОКІВ ТОМУ лише одиниці з п'яти мільйонів ментально недорозвинених американців могли отримати працю. Сьогодні вже можна говорити про десятки таких людей, що працюють на справжніх роботах, отримують справжні платні та мають вигоди і забезпечення, як звичайні робітники. Сотні ментально недорозвинених людей, які не вміють писати, читати, навіть не можуть розмовляти, після спеціяльної освіти можуть працювати. В праці серед нормальних людей вони знаходять вихід із стагнації, шлях до продуктивного життя, до надій. „Піцца Гат" дала працю 1,012 таким особам та не зважаючи на те, що вони працюють лише на 75 відсотків, фірма заощадила 2.2 міл. дол., виплачуючи їм нижчі платні.

Четвертий з'їзд Байройтської гімназії на Союзівці

Четвертий з'їзд учнів, професорів, таборовиків і гостей байройтської гімназії відбувся під кінець тижня 16-го, 17-го листопада ц. р. на Союзівці.

Попередній з'їзд відбувся тому два роки на Верховині, оселі Українського Братського Союзу, де присутніх привітав голова УБС Іван Олексин адоптований байройтець, його дружина Наталка Малинівська була студенткою байройтської гімназії. Він подбав, щоб з'їзд вийшов якнайкраще, за що учасники йому вельми вдячні.

Та й цим разом „байройтців гостила Союзівка. Вона вважається малою Україною та знаходиться у дуже мальовничій околиці гір Кетскил, нюйоркського стейту, що нагадує наші Карпати і всіх чарує.

Вже у п'ятницю почали приїзджати деякі учасники з'їзду, одні хотіли відпочивати, другі воліли погуторити, а треті вирішили скористати із спортових площ пригадуючи свої молоді літа, пішли грати відбиванку чи теніс. Інші „байройці і гості поприїзджали в суботу рано, реєструвались у головному будинку, де за столами на них вже чекали усміхнені комітетові та причіпляли карточки з ім'ям і прізвищем, а обслуга в головній канцелярії призначувала кімнати. Розходились радісні оклики, одні бачились тому пару років, а інші приїхали перший раз на з'їзд і тяжко було їх розпізнати бо в байройтській гімназії сивих та лисих небуло.

Почались дружні розмови про шкільні роки, гімназійні пригоди, жарти, соковиті поголоски, про особисті подвиги і про сімейне життя. За розмовами час скоро минув і треба було спішитись на обід де учасників гостила кухонна прислуга Союзівки.

Після смачного обіду в головному будинку висвітлювали відеокасети із подорожей в Україну, із життя у сучасній Україні, із попередніх з'їздів, із молодечих літ, а деякі оглядали розложені знимки із студентських часів. Надворі падав дощик, а „байройці" дискутували про сучасні події в Україні і в дия-

Четвертий з'їзд учнів і гостей української гімназії в Байройті.

порі. Вже під вечір всі розійшлись по кімнатах, щоб переодягтись та приготовитись на бенкет.

У шостій годині вечора на „байройчан" чекав естетично приготований та гарно поданий коктейль. Ввічливі кельнерки і кельнери розносили ласощі і частували гостей у приміщеннях над авдиторією. Сам бенкет відбувся у бенкетовій чи танцювальній залі. О 7:30-год. голова Комітету З'їзду Роман Лазор відкрив бенкет і передав мікрофон Володимирові Дигдалові, який привітав гостей і всіх присутніх, проголосив програму та подякував Лазорові та членам його комітету Ростиславові Ратичу, Звениславі Івахів-Романів, Ярославі Івахів-Білас, Роксоляні Огроднік-Гарасимович, Ларисі Палідвор-Зєлик, Наталці Палідвор-Соневицькій, Дарії Кочерган-Федак, Соні Данилюк та співачкам за успішно проведений з'їзд, а Лесі Кисілевській-Ткач за статті у процесі. Вставанням з місць і мовчанкою вшановано тих професорів і учнів, що вже відійшли від нас.

На сцену вийшли Р. Огороднік-Гарасимович, Л. Палідвор-Зєлик, Н. Палідвор-Соневицька, Ліда Стрижаченко-Захарків, і Тетяна Кіналь-Петрина та розвеселяли присутніх своїми піснями при фортепіяновому супроводі Р. Огроднік-Гарасимович, а Ольга Леськів Городецька повторила свою розповідь про сьому клясу, яку вона виголосила на попередньому з'їзді. Розвагову частину завершено відспіванням пісні про з'зд „байройтців". Виконавців нагороджено рясними оплесками. Гостей привітав управитель Союзівки Іван Флис мол., він також подбав, щоб з'їзд вийшов якнайкраще, за що його нагороджено довготривалими оплесками. Влодко представив присутніх за головним столом серед яких були проф. д-р Василь Лев, проф. А. Огроднок-Жилава проф. д-р Іванка Мірчук-Ратич, о. Богдан Карась, комендант табору в Байройті д-р Микола Ценко та інші. Д-р В. Лев і д-р Ценко привітали учасників з'їзду і поділились деякими думками із ними. Влодко ще прочитав деякі телеграми, згадав про листи і попросив о. Богдана також колишнього „байройтця" почали молитву. Після бенкету гостям пригравала до танцю оркестра Гірняка. В перервах продовжувалася розмова, переплітана старими і новими жартами, усмішками.

У неділю після снідання у головному будинку гімназисти ще оглядали знимки, як старі так і нові, які привезли Л. Кисілевська-Ткач, Ярко Войтович і Ярослав Ликтей, та гімназійні матеріяли колекції Лесі. Інші обмінювались адресами, та родинними інформаціями. О десятій годині всі пішли на Службу Божу. В українській католицькій церкві о. Богдан Карась відправляв літургію і виголосив проповідь, а гімназисти співали. Після Літургії учасники з'їзду зібрались біля української католицької церкви Івана Хрестителя до спільної знимки. Пізніше ще робили знимки по клясах і групах.

Іван Флис мол. із управою Союзівки подбав, щоб усі були задоволені. Обслуга була чесна і приємна, снідання, обіди і коктейль з бенкетом були гарно приготовані і подані, за що належиться щире спасибі. Обід в неділю був також естетично приготований і поданий. Пообідавши „байройтці" почали виїзджати, багатьох чекала далека дорога. У вестибюлі людей було все менше і менше, гамір затихав, гуртки ставали рідшими, авта мигали попри „Карпати" і мчали у долину, гості роз'їзджались із новими враженнями.

Ярослав Ликтей

Події у Львові — тема картин В. Патика

Товпа народу, транспаранти, синьо-жовті прапори, а вгорі храм св. Юра — це зворушливі картини новітнього відродження України, виконані відомим львівським мистцем Володимиром Патиком. Маестро Патик недавно приїхав на відвідини до Торонто і відразу взявся до праці, щоб створити нову серію динамічних малюнків, надхнених хвилюючими історичними процесами масових мітингів, демонстрацій і походів вулицями Львова.

Маестро Патик, активний член львівської Ради НРУП, брав участь у вересні 1989 року в Установчих зборах НРУП у Києві та був очевидцем всіх подій у Львові. Свої враження він зафіксував у численних шкіцах і рисунках олівцем і пером, а вже в Канаді намалював ряд картин на тему баченого і пережитого національного відродження. Українська громада мала нагоду запізнатися з цими наскрізь оригінальними працями на першій особистій виставці мистця, яка відбулася 17-30-го грудня минулого року в ґалерії Канадської Української Мистецької Фундації в Торонто.

В. Патик добре відомий не лише у Львові, але і в діяспорі зі своїх експресивних краєвидів України, які знаходяться у багатьох приватних колекціях. Народився Володимир Патик 9-го жовтня 1929 р. у селі Чорний Острів в Галичині у селянській родині. В 1947 році його прийняли до Львівського інституту прикладного і декоративного мистецтва, але на третьому році йому закинули „формалізм" і викинули з інституту. У чому ж полягав т.зв. „формалізм" не тяжко збагнути, взявши до уваги захоплення мистця в молодости емоційними властивостями кольору та експресивними мазками пензля. Лише після півроку старань, В. Патика поновили в інституті, але вже без стипендії. Він мусів погодитися з вимогами працювати у стриманій палітрі, щоб мати змогу закінчити інститут в 1953 році. До Спілки художників В. Патика прийняли аж 1958 року за часів відлиги Хрущова, але намагання убити індивідуальність мистця тривала ще довгі роки. Його праці приймали на виставки львівських мистців, але вони рідко були репродуковані в каталогах, а першої індивідуальної виставки в Україні мистець так і не дочекався.

В ранніх шістдесятих роках В. Патик включився в загальне захоплення українським фольклором та народними традиціями і це знайшло відгомін у його творчості у таких картинах, як „Весільний коровай" (1965), „Гуцульська Мадонна" (1965) та „Дівчина з Буковини" (1966). В. Патик в той час також багато експериментував і без сумніву цікавився модерністичними течіями західного мистецтва. Сполучення народного зі сучасним в мистецтві видно в таких картинах, як „Композиція з птахами" та в олії „За мотивами писанок", обі з 1967 р. Тут бачимо символіку писанок, примінену в абстрактній композиції і в поєднанні з експресіоністично намальованим тлом картини.

В. Патик, „Український краєвид", олія (1986)

При кінці 60-их років В. Патик створив серію картин на тему старих вітряків з різних областей України, перше з Волині, потім з Буковини, Кіровоградщини, Полтавщини. В 70-их роках малював багато краєвидів, захопившися спочатку Гуцульщиною, відтак Бойківщиною, Покуттям і безмежними просторами Черкащини. Захоплення мальовничими закутками України Патик передавав узагальненими образами природи, барвами сильного насичення та пульсуючими ритмами ліній та площин. Так постали олійні малюнки „Русівська осінь" (1971), „Село Крилос" (1972) і „Скоро урожай" (1973), де переважають чисті, ясні кольори без рефлексій і панорамне зображення краєвиду. Продовжуючи свої мандрівки по Україні у 80-их роках Патик створив ряд яскравих образів — пейзажів, як „На березі Дніпра" (1985), „В садку" (1987) та „Осінь в Чорногорі" (1988).

Хоч Патик найбільше відомий своїми краєвидами, він також малює портрети та натюрморти. Одним з найцікавіших натюрмортів можна уважати „Стіл старого гуцула" (1966). З портретів особливо виділяється „Жінка з Русова" (1970).

У творчості Патика також бувають картини символічного змісту, намальовані під враженням хвилюючих подій, як, наприклад, „Палаючий манускрипт" — картина з 1964 року, яку можна уважати символом знищення української культури у вогні бібліотеки Академії Наук у Києві. Картину „Остання путь" (1987), де представлена похоронна процесія селян на тлі сіроземлистих пагорбів з маленькою сильветкою людини з хрестом на яснім горизонті, можна читати як символ тернистого шляху українського народу і відкуплення його через терпіння і смерть. Темна палітра з контрастним клаптиком ясного неба передає не тільки настрій, але й душевний стан мистця та протиставить смерть з надією на нове життя.

Хоч виражальні засоби Патика фігуративні, мистець не наслідує візуальної реальности, а радше використовує її для власних творчих цілей. Домінуючим компонентом всіх картин Патика є кольор не як описовий елемент, а в повності своїх експресивних можливостей. Неспокій вібруючих барв посилює спонтанність пензля і бурхливість ліній, що перекликаються з експресіоністичним мистецтвом початку XX століття, особливо французьких мистців. Деякі праці Патика, зокрема краєвиди, своєю соковитістю фарби та емоційністю продовжують традицію експресіоністичних картин найбільш відомого та улюбленого зі старших львівських мистців Олекси Новаківського (1872-1935). Кольористично праці Патика часто перекликаються з українськими мистцями Закарпаття, але на всіх картинах неодмінно пізнати самобутність мистця, його неповторну свіжість пензля і кольористичну напругу.

Від початку 50-их років Патик брав участь у спільних виставках мистців Львова. Деякі його праці попадали на виставки республіканські до Києва чи всесоюзні. В 1972 році відбулася спільна виставка Патика разом з Маріоном Ілку, Леопольдом Левицьким та Іваном Остафійчуком у Ризі. На загал мало картин Патика були репродуковані в українських каталогах та альбомах тому, що помимо розширених рамок соцреалізму своєю образною мовою та способом виконання вони не вкладалися у ці вузькі державні рамки. Під сучасну пору картини Патика можна побачити на стінах Львівського музею українського мистецтва, але, на жаль, їх не репродуковано в альбомі музею. Багато його праць знаходиться у приватних колекціях на Україні та в діяспорі. Виставка в Торонто, в ґалерії КУМФ, перша індивідуальна виставка у творчому житті мистця. Відвідувачі мали небувалу нагоду побачити не тільки коло 50 краєвидів мистця, але також нагоду оглянути його найновіші праці на тему історичних подій відродження сучасної України.

Дарія Даревич

Перше...

(Закінчення зі стор. 2)

вжитку. Тоді наші льокатори перейшли жити до недалекого дому, при тій самій вулиці, де їм було вигідніше.

На другий день Різдва, біля 8-ої години ранку, комендант міліції ішов до праці попри наш дім. Моя мати запримітила його через вікно і скоро вибігла на вулицю, щоб його зустріти. Він привітав маму, а вона йому сказала:

— Товаришу коменданте, ви хіба знаєте, що в нас тепер Різдво, а сьогодні є його другий день. Я свідома того, що ви не обходите релігійних празників, так як ми. Ви наші добрі сусіди, отже чи я можу вас запросити до нашого дому, щоб разом з нашою родиною попразникувати. Тепер це вам трудно, але під вечір, коли будете вертатися з роботи додому.

На те він відповів таке:

Дякую вам за запрошення. Я до вас можу загостити біля 5-ої години вечора, коли буде вже темно, як буду вертатися з роботи додому. А чи ви вже просили й мою дружину також?

Моя мати, зміркувавши, в чому річ, скоро на це відповіла:

— Ні, ні, я ще її не просила, бо оце я вперше вас зустріла від кількох днів.

На те комендант з деяким заспокоєнням заявив:

— Це добре! Будь ласка, не згадуйте нічого моїй дружині, що я до вас заходив; це так краще, пам'ятайте! Того ж вечора командант загостив до нашого дому з пляшкою горілки, посидів з нами за столом, їв святкові смачні страви і вдоволений залишив наш дім, щоб ще вспіти на „вечерю" вдома.

На третій день Різдва, на св. Степана, комендант Г. знову, як звичайно, проходив вранці до роботи попри наш дім. За якусь годину моя мама подалася до помешкання коменданта, щоб зустрітися з його жінкою. Вона була в дома — сама. Тоді моя мама звернулася до неї з такими словами:

Чи ви знаєте товаришко, що в нас тепер Різдво, сьогодні вже останній день. Ми маємо дома ще доволі „вареного й печеного" і я прошу вас зайти на обід, біля 1-ої години. Будемо раді вашим відвідинам.

На це сусідка з Києва відповіла:

— Я рада вас відвідати на закінчення празника, але будь ласка, скажіть, чи ви може вже й запрошували мого чоловіка.

Тоді моє мама скоро її заперечила, що тільки вона є запрошена. На те сусідка з полегшою відповіла:

— Дуже добре, я зайду до вас пізніше, заки мій чоловік вернеться з роботи додому. Але прохаю вас ще раз не зрадьте цього моєму чоловікові ніколи. Це не було б добре для мене, розумієте. Моя мати ще раз їй обіцяла, що втримає це в тайні. Того ж пополудня сусідка з Києва прийшла до нас у гостину й залишила наш дім, заки її чоловік прийшов з роботи додому.

Так що наш знедолений нарід „під сонцем сталінської конституції" боявся одверто обходити празник Різдва. Треба було ждати аж 70 років, щоб у час гласности й перебудови застрашені наші земляки могли свобідніше виявляти свої духові й релігійні почування.

На закінчення мого спомину я хочу ще додати, що комендант Г. перебував в Олеську аж до приходу німців у червні 1941 року. Як пізніше оповідали очевидці, він випустив усіх в'язнів з районної в'язниці на волю, так що ніхто не загинув від куль НКВД, як це масово сталося у майже всіх містах Західної України. Отже були також і „добрі" большевики, але це були виїмки.

Кінець.

Боже...

(Закінчення зі стор. 2)

віруючих католиків рішуче схилялось до православної традиції, скільки наших глибоко віруючих православних робили рішучі кроки до цілеспрямованого католицизму! Але маловірним завжди ввижається прірва, і вони від радісного духа християнства скочуються до антихристиянського осуду і підозри. Не забуваймо, що ми, українці, поєднані хресною дорогою XX віку. В тюрмах, на етапах і в снігах нам навіть на думку не спадало конфесійне розмежовування на цій дорозі страждань. Страждання єднають людей у справжності і щирості.

Звичайно, наші Церкви будуть неухильно йти до екуманізму, і перевага буде за священиком, який більше животворить святість храму.

Україна виснажена вітрами клясової і расової ненависти. Україна потребує животворного духу любови і згоди. Українська земля чекає добрих пастирів і добрих сіячів, готових до праці на тяжко запущеній ниві.

Щотижнева хроніка...

(Закінчення зі стор. 1)

ку УГС Володимира Гелетка. У Бориславі кандидатом у депутати названо також члена УГС Романа Копися.

• 6-го грудня в околиці Хмельницького пізно ввечорі було здійснено напад на голову Хмельницької філії УГС Василя Рибака. Кілька напасників у цивільному, погрожуючи фізичною розправою, обшукали його і вилучили в нього примірники незалежних видань.

• 6-го грудня в Києві під час приїзду президента Франції Франсуа Міттерана, коли на площі Жовтневої революції з ініціятиви УНДЛ відбулася демонстрація з блакитно-жовтими прапорами і політичними гаслами, вчинено напад на одного з учасників акції, активіста руху за відродження УАПЦ і члена редколеґії газети „Наша Віра", Володимира Котельницького, що тримав гасло: „Доки є політв'язні — немає демократії". Під час проїзду кортежу урядових автомобілів він трохи відійшов від загальної групи демонстрантів і тут на нього накинулися бойовики у цивільному. Вони брутально вирвали гасло, яке зразу пошматували. На протести потерпілого і обурених свідків нападу представники міліції відмовилися реагувати.

• 9-го грудня в Києві проходив з'їзд представників парафій Української Автокефальної Православної Церкви з більшости регіонів України. Делегати обмінювалися досвідом пропаганди ідей українського православ'я та навернення українців до лона УАПЦ, говорили про перешкоди відродженню Церкви з боку місцевої влади та ієрархів Російської Православної Церкви. Представники житомирської громади розповіли про намічене висунення кандидатом в депутати до Верховної Ради УССР первоієрарха УАПЦ в Україні Архиєпископа Іоана.

• 9-го грудня в Херсоні створено громадський комітет для відродження УАПЦ. Головою комітету став член УГС Олександер Блінцов.

• 9-го грудня в Херсоні пройшли установчі збори обласної організації НРУП. На зборах було схвалено телеграму до 2-го З'їзду народних депутатів СССР з вимогою скасувати статтю 6-ту конституції Совєтського Союзу. Учасники зборів засудили розгнання мирних маніфестацій бойовиками ЗМОП у Львові й Києві.

До складу Координаційної ради обрано членів УГС Степана Гуру і Сергія Пантюшенка.

• 10-го грудня в Києві біля республіканського стадіону з нагоди Дня Прав Людини відбувся десятитисячний мітинґ, організований Всеукраїнським Товариством Репресованих і Українською Національно-Демократичною Лігою. Мітинґ проходив під блакитно-жовтими знаменами і гаслами: „Права людині — громадянам України!", „Геть диктат КПСС!", „Ради без комуністів!", „Волю Україні!", „Слава воїнам УПА — борцям за свободу України!" Учасники мітинґу, представники Всеукраїнського Товариства Репресованих, УНДЛ, НРУП, СНУМ, УГС та ряду інших незалежних організацій, говорили про брутальне порушення прав людини в республіці, піддали нищівній критиці монополь Компартії на владу, наголосили на необхідність державної незалежности України, закликали до реґабілітації УПА. Присутні на мітингу підтримали заклик групи народних депутатів СССР про проведення 11-го грудня всесоюзного двогодинного страйку з вимогою виключити з конституції СССР 6-ту статтю, схвалили відозву віруючих УАПЦ до народу Афганістану в зв'язку з 10-ою річницею совєтської інтервенції, а також запропонували висунути голову Товариства Репресованих Євгена Пронюка кандидатом у депутати Верховної Ради УССР. Під час мітингу на групу членів СНУМ, що відлучилися від основної маси учасників, напали якісь особи у цивільному і деяких з них побили. Мітинг завершився зачитанням і схваленням резолюції, прийнятої перед тим зборами Всеукраїнського Товариства Репресованих, що відбулися 9-го грудня в будинку культури київського заводу „Ленінська кузня". В резолюції ставиться вимога звільнити політв'язнів: Богдана Климчака, Віктора Баранова, Едварда Крицького, Леоніда Лубмана, Сергія Кузнєцова, повернути силоміць висланих в Сибір та в інші місця невинних людей й компенсувати їм шкоду, реґабілітувати всіх тих, хто в будь-якій формі чинив опір сталінізмові та брежнєвщині, притягати до кримінальної відповідальности винуватців злочинів проти людяности, припинити злочинну діяльність КҐБ.

• 10-го грудня в Білій Церкві відбувся мітинг, присвячений Дню Прав Людини, в якому взяло участь до 300 осіб, серед яких були члени місцевих осередків НРУП та УГС. Учасники мітинґу висловили недовір'я першим секретарям міськкому і обкому партії.

• 10-го грудня в Херсоні міська організаціля НРУП провела інформаційний мітинг, присвячений Універсальній Декларації прав людини. Через півтори години приїхали працівники міліції з Дзержинського відділу внутрішніх справ на чолі з майором Поповим. Співробітник міліції вихопив в одного з присутніх кінокамеру, розбив її і відніс у міліційну машину. Туди ж брутально затягли активіста Олександа Маліка, однак люди, які зійшлися, стали протестувати і затриманого відпустили.

• 10-го грудня в Дрогобичі на шеститисячному мітинґу було осуджено монополь партії на владу. Перед присутніми виступили представник НРУП Бурляков, активіст „Меморіялу" Бучацький, голова дрогобицького осередку УГС Мирослав Глубіш. Виступала також жінка з Народичів Житомирської области, яка розповіла про онкологічні хвороби дітей, викликані радіоактивним забрудненням. Мітинг прийняв резолюцію про скасування 6-ої статті конституції СССР.

• В секцію соціяльного захисту львівської філії УГС звернулася за допомогою жителька села Слобода-Букачівська Рогатинського району, Івано-Франківської области, Катерина Ремез. В загадкових обставинах загинув її син Петро Ремез. Є серйозні підстави вважати, що його було вбито. Однак представники Рогатинського РВВС і прокуратури поспішили усунутися від об'єктивного дослідження обставин загибелі П. Ремеза і закрили справу. Також надійшла заява від родичів Івана Качмаря з містечка Сколє Львівської области. 1-го листопада 1989 року І. Качмар був затриманий міліцією, а 3-го листопада з міліційного відділення його було привезено в лікарню, де він помер від численних переломів, заявивши перед смертю лікарям, що його побили в міліції за те, що він вивісив український прапор.

• 10-го грудня в Сокалі на Львівщині відбувся 10-тисячний мітинг, на якому виступив член УГС Степан Хмара. Він піддав гострій критиці першого секретаря Львівського обкому партії Погребняка, котрого в одному з колгоспів Сокальщини висунуто кандидатом в депутати до Верховної Ради УССР. С. Хмара закликав учасників мітингу звернутися до колгоспників з пропозицією відкликати кандидатуру Погребняка. Цей заклик був схвалений одностайно. Проти проголосував тільки один учасник мітинґу — заступник голови Сокальського райвиконкому Бобрович. Учасники мітингу вислали телеграму на ім'я народного депутата СССР академіка Сахарова з підтримкою вимоги усунути 6-ту статтю конституції.

• 10-го грудня в Хмельницькому в Парку 30-ліття комсомолу відбувся мітинг, присвячений майбутнім виборам та Дню Прав Людини. Над багатолюдним зібранням майоріло 14 блакитно-жовтих прапорів. Виступали представники громадськости Хмельницького, Вінниці, Тернополя і Львова. На мітингу виступили голова Обласної ради НРУП Павло Гірняк, голова Міської ради НРУП Лев Бірюк, члени СНУМ Ігор Тарасюк і Христина Литвин, заступник голови Секретаріяту НРУП Володимир Мулява, член „Милосердя" Павло Чабан, член УГС зі Львова Олег Петрик. Виступив також другий секретар міськкому партії Мойсеєв, протестуючи проти української національної символіки, що прикрашала віче. Відповіддю йому було дружне „ганьба!" Репресований совєтською владою Петро Кикилик розповів про факти зловживання керівників области. У виступах прозвучали й інші звинувачення на адресу міського і обласного партійного начальства, що дискредитувало себе в очах народу. Мітинг прийняв резолюцію з вимогами до З'їзду народних депутатів СССР: 1. Скасувати статтю 6-ту конституції СССР про керівну ролю Комуністичної партії; 2. Припинити будівництво другого і третього енергоблоків Хмельницької АЕС; 3. Припинити грабунок і безконтрольне вивезення вироблених в области продуктів. На мітингу також вирішено провести пікетування АЕС, взяти участь у святкуванні річниці самостійности Української Народної Республіки, для прискорення національного відродження поріднити міста західньої і східньої України як міста-побратими.

М. Плавюк...

(Закінчення зі стор. 1)

„Тому ми апелюємо до Вас, Пане Президенте, підтримати слушні змагання до свободи демократичних визвольних рухів народів СССР... Історичні та культурні традиції України через довгі століття доказують бажання українського народу бути свобідним і мати право суверенно вирішувати своє майбутнє і стати членом вільної Европейської спільноти. Допоможіть нашому народові зробити той вибір вже в недалекому майбутньому."

НОВА АҐЕНЦІЯ РЕЗОЛУШЕН Траст Корпорейшен, створена для господарювання збанкротованими ощадностево-позичковими організаціями, в середу, 3-го січня, отримала наказ від Адміністрації президента Джорджа Буша якнайшвидше розпродати нерухомості, успадковані від кількох сотень неспроможних інституцій. Це б означало, що в 1990 році інвестори зможуть скуповувати будинки, торговельні центри, земельні площі за низькі вигідні ціни. Це розпорядження Адміністрації викликало велике незадоволення серед банкерів, які остерігають, що програма розпродажу може викликати це більше проблем. „Збут за низькі ціни — це гостра політична проблема, яка опиниться перед дверима Дж. Буша, якщо не буде розумно вирішена", — сказав віцепрезидент Незалежної банкерської асоціяції Кеннет Ґантер. У вівторок аґенція РТК повідомила, що в 35 стейтах нараховується 30,000 земельних ділянок, які підуть на розпродаж в першу чергу, ствоюючи найбільший розпродаж в історії країни. Переважна більшість ділянок, 26,813 на побудову мешканевих будинків, 11,918 з них — на побудову однородинних. Найбільша концентрація нерухомостей на розпродаж знаходиться на південному заході.

З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ

У Різдвяний вечір відзначено в родинному колі

50-ліття одруження мґра Мирослава й Іванни, з дому Пазуняк, Субтельних

Діти подружжя Субтельних, д-р Орест Субтельний з дружиною д-р Марією, з дому Лучків, та дочка д-р Оксана з чоловіком мґром Іренеєм Ісаєвим, вітаючи своїх батьків, вручили їм дар в сумі 1250 доп., призначений на національно-громадські цілі, а саме: 500 доп. на сплачення мортґеджу УСО „Тризуб", 500 доп. на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії і 250 доп. на Народній Рух України за Перебудову.

УСО „Тризуб" висловлює цією дорогою і своє щире привітання дорогим солєнізантам та подяку за щедрий дар їх нащадкам.

УСО „Тризуб"

ДОРОГІ БАТЬКИ! ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ! УКРАЇНА НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ, МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ, ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ.

Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів

ділиться сумною вісткою,
що дня 20-го грудня 1989 р. у Венеції на Фльориді,
помер
на 79-му році життя, після довгої недуги

д-р Микола Барусевич

уроджений у Самборі, Україна.

•

Опечаленій Родині складаємо глибоке співчуття.

За Управу Об'єднання:
д-р Богдан Рудавський, голова
д-р Марта Петрина Вітковська, секретар

Колядування...

(Закінчення зі стор. 2)

Бог Предвічний
народився.
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій ввесь
І утішився.

Три чекісти ідуть до села,
Ідуть скоро раз-два,
Аж їм піт тече з чола
І повернуться.

Три чекісти, де ви ідете?
До села ми ідем, вишукати
ОУеН
І повернемся.

Ангел Божий возвістив
селян:
Усі кріси, револьвери,
Нелегальнії папери,
Заховайте!

Слава Богу заспіваймо!
Хай живе самостійна
Незалежна Україна
З Сяну по Кавказ!

У 1944 ми святкували в Німеччині. Кожний з нас плакав по своєму. По святах ми вичитували в листах від приятелів і знайомих сильне здивування — „як то туполобих німців нічим не можна було переконати, що на наше Різдво не можна було дров рубати, ні січки різати, хоч як прекрасно ми розмовляли по-німецьки, на міґи, допомагаючи собі руками й ногами".

Але як скінчилася війна і настали ДП табори, тоді світ прояснився кожному на його власний лад. Справді обжирством не грішили, зате колядували багато, наче хотіли надолужити втрачене. Колядували на різні, прерізні цілі: на політичні, на суспільні, на допомогові, партійні й приватні кишені й Бог-зна на що. І, диво! колядували по-різному, а віншували однаково: „Швидкого повороту до хати". „Дай Боже наступне Різдво святкувати на Рідних Землях".

Пропам'ятного 1949 року ми прибули на вільну землю Вашінгтона. Хоч які були мудрі, то багато дечого не розуміли. Але не прораджувалися. Передусім не знали як святкувати Різдво. Різдвяні відправи в церкві були за новим і старим календарем. Користай ДП із широкої демократії. Святкуй як хочеш, і наскільки тобі дозволить Форд, Крайслер чи якийсь там Дженерал Моторс. Головно, що перестаємо розуміти українську мову. Відправи в церкві — мішанина двох мов. Проповідь священик креше „по-ангельськи". Нагло ми, всі, як один, хочемо переходити на новий календар, хочемо цілковитої латинізації Української Церкви, включно з назвою: „Кетолік чирч бизантін райт". У парафії замішання. Навіть, ті, що нас дещо недолюблювали, солідаризуються з „новенькими", хотячи затримати традиції включно з календарем. Проголосили голосування. Хоч яка велика частина парафіян противилася змінам, голосування виявило 99.9 відс. за зміною. Ми знаємо таку державу, де голосування давало такий вислід. Ще минулого року різдвяні прикраси були в церкві, а також колядували аж до Стрітення, то вже цього року зараз після Різдва в церкві ні сліду з тих прикрас, а з хорів замість коляди несеться пісня: „Пречиста Діво руського краю". „Власть і мущих" дається дошкульно відчувати.

Але колядують. Ось до хати входять учні цілоденної школи і починають колядувати: „Тиха ніць, сіта ніць"... тихесенько як мушки бренять. Коляду, самозрозуміло, закінчують віншуванням: „Парафіяльна школа базає вам веселого Христос сі разьдає і гепі Новий Рік", віншує одна з колядників.

Як усі ми докладно знаємо, 1969 року вибухнула в Дітройті Підгаєччина. Вибухла і пронеслася відгомоном по цілій вселенній. Від Ванкуверу в Канаді аж до Сиднею в Австралії, а так через Лондон, Мюнхен, Ню Йорк до Централі в Дітройті. Зорганізувалися підгаєчани, і починають колядувати. А підгаєцький геній із Зарванниці Омелян Макогін склав архивінчування, яким земляки зворушували найбільш скам'янілі серця своїх земляків: „Ми приходим з колядою, з Підгаєцькою звіздою. Колядуєм на збірник, щоб наш славний рід не зник! Щоб сповнити заповіт, — описуєм свій повіт: людей, ріки, ниви, села..., там колись було весело! Там тепер всюди руїна! Так вся наша Україна. Довше бути так не може! Ми з Америки поможем! Брати наші на Вкраїні смерть готують вже руїні! Правду цю усім голосим і на збірник даток просим. Дай вам Боже довгий вік, більше грошей як торік. Так у цей різдвяний час ми віншуємо для вас-Христос Раждається!"

Перший рік підгаєчани колядували чудесно. Принесли землякам багато радости, а комітетові міхи грошей. Наступного року було вже тільки добре, а третього, замість колядувати післали збіркові листи на коляду. Тоді найголовніший комітет підгаєчан видав строгий наказ: „Якщо не колядуєте — не жебрайте!" Так закінчилася славна підгаєцька коляда.

А як тепер колядують в Дітройті?

На Свят-Вечір, звичайно, маємо кількоро гостей. Очікуємо колядників до півночі — нема. Колядуємо самі. На Різдво по полудні входить до хати наш добре знайомий. Чоловік добряга, хоча до рани прикладай. – Я до вас з колядою — каже. - Добре — відповідаємо, колядуйте!– Та як мені самому колядувати? — наче випрошується.-Ось тут маєте листу і впишіть свою коляду. — А на що ви колядуєте, — питаю. — На Українську нижчу школу. — Добра ціль, і гляджу на нього. А він, так сердега, скривився, що викликає у вас співчуття. Такому навіть у Великодню П'ятницю не відмовив би коляди. Правда він уже давно по 60-ці, але справжній патріот. Вписав я коляду і дав кводра. Він старанно склав листу і даток в одну кишеню, а з другої витягає іншу. А тут — каже, на українську безпартійну патріотичну молодь. Добре, — кажу, — зробив те саме, що з першою, а він з іншої кишені витягає ще іншу й пояснює, що це на „Революційну Україну". Гей, пане колядник, скажіть скільки ви кишень ще маєте, бо не знаю чи мені кводрів вистачить. — Та я ще маю одну, але ви не наш, то напевно на неї нічого не дасте.

Замість коляди, почастував я колядника „виборовою" і вже прощаємося надворі, перед хатою. Нараз перед хатою зупиняється авто, з нього швидко виходить чоловік, вручає мені коверту й ще швидше повертається до авта і мигнув нам з очей.

Відкриваю коверту й читаю: „Ваша Достойносте!

Ми були у Вас з колядою. На жаль, не застали Вас дома. Просимо вложити Вашу коляду в залучену конверту й вислати до нас, позмозі в найближчих днях. Христос Раждається! Слава Україні!. Провід культ-літ. організації".

О, подумав я собі: досі я був певний, що є тільки один достойний, а тут виявляється є вже нас два.

Повертаючись до хати, я спостеріг у поштовій скринці ще дві такі коверти з подібним змістом. У хаті говорю до дружини:–Які дивні діла на світі творяться. Ми від ранку не виходимо з хати, очікуючи колядників. А тут чорне по білому — не застали нас удома. Дивні діла Твої, Господи!

Вельмидорогі!

Якщо технологія буде розвиватися надалі таким темпом як досі, то вже в дуже короткому часі до нас будуть приходити з новою колядою комп'ютори-роботи, а ми будемо їм давати наші „Віза" карти, що ними нас наділила Кредитівка „Самопоміч".

Тож, з нагоди Різдва Христового бажаю Вам у щасті і здоров'ї тих часів дочекатись.

Христос Раждається!

Св. п. о. Григорій Лиско

Після довгої і тяжкої недуги 27 вересня 1989 року відійшов у вічність бл. п. настоятель парафії Святого Предтечі Івана Хрестителя в Портленді, Орегон, отець Григорій Лиско, не доживши одного дня до 68-ми років свого угодного Богові й трудолюбивого життя.

Бл. п. о. Григорій Лиско народився 28-го вересня 1921 року в селі Бонарівка Стрижівського повіту на Лемківщині в родині Дмитра й Татіяни (з дому Солтищик). В часи переселення українців із Закерзоння батьки отця Григорія покинули рідне село й у 1946 році опинилися десь на Станіславівщині, де пізніше й померли.

Загальну освіту Григорій Лиско одержав у рідній Бонарівці й таки на Лемківщині розпочинав своє трудове життя. Після початку німецько-совєтської війни в 1941 році дванадцятилітній Григорій потрапив до Німеччини, де пробув аж до осени 1948 року, працюючи техніком після закінчення ортопедичних курсів.

Восени 1948 року виїхав до Англії й, пробувши там півтора року, повернувся знову до Німеччини. Тут зустрівся з Ерною Майла, що походила з німецького роду, до війни мешкала в Одесі і виховувалася в українському культурному дусі і добре говорила поукраїнськи. В 1954 році Григорій і Ерна одружилися, а в 1956-му виїхали до ЗСА й поселилися у Філядельфії. Через 14 років Григорій і Ерна переселилися до Орегону й кілька років мешкали у містечку Сенді, а потім купили дім у Ґрешам, що межує з містом Портленд, у стейті Орегон. Тоді ж таки подружжя Лисків уписалося до парафії Св. Предтечі Івана Хрестителя, і як мирянин Григорій співав у церковному хорі. Протягом кількох останніх років Григорій працював у фабриці. Після майже 29-літнього щасливого подружнього життя 14-го вересня померла пані Ерна, і Григорій залишився вдівцем.

Ще з юнацьких років Григорій відчував покликання до служби у Винограднику Божому й тому в 1983 році розпочав навчання в заочних пастирських курсах. З допомогою бл. п. митрофорного протоієрея Льва Порендовського і о. Григорія Волковинського він успішно закінчив ці курси і 9-го червня 1985 року був рукоположений Блаженнішим Митрополитом Мстиславом у сан диякона в храмі св. Андрея в Лос Анжелесі, а 20-го жовтня того ж таки року також Владикою Мстиславом у сан ієрея (в храмі Св. Покрови у Філядельфії). Незадовго після хіротонії о. Григорій Лиско був призначений настоятелем парафії св. Івана Хрестителя у Портленді, де трудився майже чотири роки.

Протягом останніх кількох місяців о. Г. Лиско тяжко хворів і довго перебував у портлендському шпиталі „Провіденс", де ним дуже дбайливо опікувалися члени парафіяльної управи й миряни. Крім своєї парафії в Портленді, о. Григорій обслуговував також парафію Св. Тройці у Сієтлі, Вашінґтон.

То ж і не дивно, що не тільки православні парафіяни обох міст, а й усі українці та християни інших віровизнань глибоко відчули й пережили цю велику втрату. Урочисті похоронні відправи розпочалися ще в суботу, 30-го вересня. Їх очолив Єпископ Антоній, а йому в суботу і в неділю вранці співслужили отці Григорій Волковинський і Микола Степаненко. На Панахиду в неділю, 1-го жовтня, і на похорон у понеділок, 2-го жовтня, прибув також о. декан протопресвітер Степан Галик-Голутяк. Чудовий храм св. Івана Хрестителя був переповнений парафіянами, гістьми, приятелями і знайомими бл. п. о. Г. Лиска. Прегарно співав хор під керівництвом диригента Миколи Горбулика. Це був перший ієрейський похорон українського священика у Портленді, що привернув увагу багатьох християн.

В понеділок, 2-го жовтня, після Святої Літургії велика похоронна процесія авт рушила до цвинтаря „Форест Лавн" у Ґрешам, де поруч із своєю Паніматкою Ерною знайшов і вічний спочинок улюблений пастир — отець Григорій Лиско.

Парафіяни й численні гості були особливо зворушені тим, що мали щасливу нагоду почути наші урочисті відправи й Слово Боже українською й англійською мовами, особливо ж змістовні й глибоко прочулені проповіді й повідомлення Владики Антонія і декана Протопресвітера Степана Галика-Голутяка.

Після похорону в прицерковній залі відбувся поминальний обід, господарем якого був заступник голови парафіяльної управи Василь Басараба, що перед тим тепло привітав Владику Антонія при вході до залі традиційними хлібом-сіллю, а сестричка Маруся Лукаш вручила Єпископові Антонієві китицю квітів. В. Басараба щиро подякував Владиці Антонієві і його співслужителям у похоронних відправах отцям: протопресв. С. Галикові-Голутякові, Г. Волковинському і М. Степаненкові за їхні піднесені й зворушливі молитви і за гідне вшанування пам'яті дорогого пастиря, а також усім парафіянам, зокрема Сестрицтву, за влаштування й обслугу жалібних урочистостей.

Привітавши також двох шановних гостей — жінок з Полтавщини і Львівщини, Василь Басараба попросив до слова Владику Антонія і собратів покійного ієрея Григорія Лиска, які висловлювали свої глибокі співчуття та поділилися спогадами про отця Григорія.

Промовляли також члени парафіяльної управи: голова Іван Костенко, диригент і референт Микола Горбулик і староста Микита Подоляка. Від Парафії у Сієтлі висловив загальні почуття глибокого смутку й співчуття заступник голови парафіяльної управи проф. д-р Джан Решетар. Дуже змістовним і прочуленим був виступ із спогадами й оцінкою великої душпастирської праці Покійного, що його виголосив довголітній парафіянин і суспільний діяч та успішний промисловець інж. Теодосій Ґетців. Цій жалібній нагоді присвятив свого вірша під назвою „Болить душа" парафіянин Орест Петеш, що словами-сльозами висловив загальний біль українців Портленду з приводу цієї великої втрати.

Парох української католицької церкви Ричард Янович, що не міг бути на похороні й на поминальному обіді, прислав разом із представником цієї парафії, що знаходиться у місті Юджін, Орегон, своє щире співчуття від себе особисто і від цілої громади братів-католиків.

Бл. п. о. Григорій Лиско залишив у глибокому смутку брата Йосифа, що живе в Польщі, двох братів, що мешкають в СССР та племінника й племінницю у Польщі.

В неділю, 15-го жовтня після Св. Літургії в парафії Св. Тройці у Сієтлі, о. Микола Степаненко відправив Літургію за спокій душі новопредставленого ієрея Григорія Лиска. У Св. Літургії узяли участь також члени парафіяльної управи храму Св. Івана Хрестителя в Портленді Василь Басараба і Микола Горбулик. Службу Божу прикрашував прегарний спів хору під керівництвом Параскевії Петришин. А після урочистої Служби Божої святочним обідом вдячні парафіяни відзначили 65-ліття заслуженого й загальношанованого заступника голови цієї парафії й хориста проф. д-ра Джана Решетаря та його перехід на емеритуру після понад 30-літньої праці в університеті.

Брати Басараби

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО КАШУБА, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., помер 29-го жовтня 1989 року на 70-му році життя. Нар. 1918 року в селі Молдавське пов. Турка, Зах. Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочок Христину, Ярославу Головату й Ірену Шотурму з родинами; 6 внуків і дальшу родину в Україні й Америці. Похорон вібувся 1-го листопада 1989 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

МИХАЙЛО ПЕКЛЯК, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., помер 1-го листопада 1989 року на 85-му році життя. Нар. 1903 року в селі Рудки, повіт Ярослав, Зах. Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Стефанію Лезняк з родиною, синів Славка і Романа з родинами, 8 внуків та дальшу родину в Україні, Польщі й Америці. Похорон відбувся 4-го листопада 1989 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

СТЕЛЛА МАДЕЛІНЕ БАРЖИК, член УНС Відд. 320-го Т-ва Св. Тройці в Балтиморі, Мд., померла 3-го листопада 1989 року на 68-му році життя. Нар. 26-го січня 1921 року в Балтиморі, Мд. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку мужа Антонія, сина Антонія мол., дочку Мері Лінц з мужем Михайлом і 5 внуків. Похорон відбувся 7-го листопада 1989 року на цвинтарі св. Станіслава в Балтиморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА БОДНАР, член УНС Відд. 379-го ім. Св. Юрія в Чикаго, Ілл., померла 22-го жовтня 1989 року на 78-му році життя. Нар. 2-го грудня 1910 року в селі Годовичі, Стрий, Україна. Залишила у смутку мужа Петра, дочку Віру, сина Михайла з дружиною Зіною, сина Карла з дружиною Ґрейс, 9 внуків і двоє правнуків та дальшу родину. Похорон відбувся 25-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ВОЛОДИМИР СТЕНЬ, член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 31-го жовтня 1989 року на 65-му році життя. Нар. 1924 року в Ст. Джозеф, Мізурі. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Барбару, синів Патрика і Майка з родинами; сестер Мері Фікс і Неллі Бім, троє внуків, та декілька братанків і сестрінок. Похорон відбувся 2-го листопада 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

● РОЗШУКИ ●

Розшукую свого племінника з Києва
АЛЕКСІЯ АТАМАНЕНКА з дружиною НЕОНІЛЕЮ
Останній раз він був в Німецьких таборах. Може хтось знає про нього. Прошу писати на адресу:
LINA PLASKACZ
429 Kerrigan Pl.
Newark, N.J. 07106, U.S.A.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1990 р.

Асторія, Н. Й. Загальні річні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відділ УНС о год. 6:30 веч. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша авеню в Асторії із звичайним порядком нарад, звітуванням управи і вибором нових керівних органів. По Зборах відбудуться місячні сходини для полагодження справ Братства і вибору делегатів на Конвенцію УНСоюзу. Після вичерпання програми — перекуска. Про численну участь у зборах просить Управа. — Вол. Левенець, голова, М. Климишин, фін. секретар, С. Рудик, касир.

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1990 р.

Рочестер, Н. Й. Перші квартальні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд., о год. 1-ій по пол. в школі св. Йосафата. По зборах відбудеться присяга новообраної управи на 1990 р. та вибір делеґатів на конвенцію УНС. Після зборів — перекуска. Проситься про численну участь. — К. Марголич.